

SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.50
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
Pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
827 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National
League of America.
Consisting of 85 Branches, Located
in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians
in the City of Boston and about
700,000 in the United States.
"SANDARA"
827 E St., So. Boston, Mass.

tel. So. Boston 2-98.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAI.

No. 51

So. Boston, Mass., Gruodžio (December) 17 d., 1925 m.

Metai XII

Nelaimė kasyklose

63 angliakasiai žuvo

BIRMINGHAM, Ala. Čia ištiko baisi nelaimė angliakasyklose. Kada eksplodavo gasas ir kasyklos užsidegė, tai 63 žmonės žuvo o 17 liko sunkiai sužeisti bei apdeginti.

Motina žuvo sunų gelbėdama

PROVIDENCE, R. I. Lena M. Freeman, 41 m. amžiaus iš Seekonk, Mass. važiuojo busu. Busui sustojus, ji ir jos sunus išlipo ir tuo tarpu atliekė trokas, po kuriuom pamatė pakliunanti savo sunų. Motina nieko nelaukdama skubinosi sunų gelbėti ir tame momente trokas užlėkė ant vaiko ir motinos, ir abu ant vietos liko užmušti.

Sako Jėzus buvo Indijonas.

MADRAS, India. Gruodžio 12 d. Buvo diskutuojama Europos ir Amerikos biblijos, kuriose sakoma, kad Jėzus iš Nazareto esąs žydų kilmės ką pasaulis tiki. Čionai buvo išaiškinta, kad Jėzus nebuvo žydas, bet buvo tikras Indijonas, kilęs iš pietinės Indijos, Tamilianų genties. Tą pareišką indų mokslininkas Ramasami. Jis sako, kaip girdi Jėzus galėjo būti žydas ir kaip biblija galį tą aiškinti, kad girdi, Jėzus kalbėjo Tamilianų kalba, kas aiškiai parodo kokios kilmės jis buvo. Jis tvirtina, kad Jėzaus buvimo laikais, Indija ir Palestina buvo sujungtos ir sako, kad girdi, net ir šv. Tamošus savo raštuose sako, kad Jėzus mirė netoli Madras. Jėzus tik buvęs nukeliavęs į Palestiną, kur sukūręs savo naują religiją.

Mirė važiuodamas.

BUFFALO, N. Y. Robert Savage, Michigan centralinio geležinkelio inžinierius, kuris bevažiuodamas ir ranka besilaikydamas už inžino rankenos mirė.

Turkai pasirengę karan.

LONDONAS. Turkai yra pasirengę karan su Anglija delei aliejaus šaltinių Mosule. Sulyg Tautų Lygos nutarimo, Mosul apielinke yra prisikrta prie Irak, kur yra Anglijos kontrolėje. Turkijos vadas pareiškęs, kad jis turis prirengtą kariuomenę išrišimui Mosul klausimo.

Per pereitas kelias savaites, Turkai gabeną kariuomenę ir amuniciją į tą apielinke. Kariuomenės karui su Anglija turi prirengtę apie pusę milijono vyrų. Vokiečių įsteigtos aero-

planų dirbtuvės Eski-Cehir gamina naujausius aeroplanus. Tas parodo, kad Turkų su Angliais karui yra rimtas pavojus.

Nepaprastas pasigydymas

NEW YORK. Tulas Edmund Wunsch, 39 m. amžiaus sirgo jataru. Pasigydydamą nuo tos ligos jis rado nevalgydamas per 35 dienas. Kada jis tiek laiko išbuvo nevalgęs, tai pasveiko nuo tos ligos ir sako, kad netik jis nenusilpnėjo, bet dar pasunkėjo ant 31 svoro.

Išteisino žmogžudę.

LITCHFIELD, Conn. Čionais užsibaigė didelė byla tulos aktorės Olympia Macri, kuri vasario 26 d. nušovė New Haven, Conn. Palace teatre aktorį John Bognano, kuris atsiskakė jai teikti pagalbą, kada ji budama mergina tapo motina to vyro dukterės. Žmogžudės merginos pusę gynė adv. Joseph Koletsky. Kada teisme viska išsiaiškino, tai nors mergina pati prisipažino pre žmogžudystės, bet visų buvo simpatija merginai ir ji tapo išteisinta. Kada teisdarai išnešė savo nuosprendį, kad mergina rasta nekalta, tai susirinkus publika iškėlė jai didelę ovaciją.

Požeminiai garadžiai.

PARYŽIUS. Kad sumažinus didelį automobilių trafiką, Paryžiuje ne tik automobiliams daroma požeminiai urvai, bet plenuojama padaryti ir požeminiai garadžiai, kuriuose bus laikomi automobiliai.

Užmigde ir apvogė.

STEUBENVILLE, Ohio. Gruodžio 12 d. Vagis įėjo į penkių šeimynų namą, chloroformu užmigdė jame gyvenančius 25 žmones ir visus apvogė. Iš jų visų surinko apie \$1,000, ir \$300 vertės brangių daiktų ir niekeno nepastebėtas išėjo. Išleidama dar gerai apžiūrėjo, kad miegantieji gautų ganėtinai ventiliacijos ir gerai išsimegoję galėtų išbusti.

Parduoda carų brangenybes.

MASKVA, gruodžio 12 d. Sovietų valdžios reprezentantai greitai laiku pribus Amerikon, kad parduoti buvusius rusų monarchų brangenybes, vertės \$250,000,000 sulig Europos ekspertų apkainavimo. Parduodamų daiktų skaičiuje yra imperatoriška deimantinė karuna, padaryta net Katerinos II laikais, kuri verta \$52,-

000,000; gražiausis pasaulio imperatoriškas skeptras, vertės \$30,000,000. Taipgi daugybė visokių kitokių auksinių daiktų bei brangakmenių.

Turtuolių išdykavimas.

NEW YORK. Milijono dolerių vertės namas ant Fifth Ave. bus nugriautas, kad turtuolis finansierius galėtų prapliesti kvietkų daržą toje vietoje, kas manoma bus brangiau šiu kvietkų daržų visame pasaulyje.

Kalėdų dovanos Europon.

LIVERPOOL, gruodžio 12 d. atplaukė laivai iš Amerikos, atvežė 19,000 maišų, kuriuose randasi įvairios dovanos Europos žmonėms, nuo jų giminių bei draugų gyvenančių Amerikoje.

Peršovė savo dukterį.

NEW YORK, gruodžio 12 d. Devynių metų mergaitė liko peršauta per jos tėvą. Mergaitė turėjo ligą ir naktimis miegodama vaikšnodavo. Kada jos tėvas sugrįžo namo vėlai naktį, tai jis įėjęs stubon išgirdo kaž ką vaikščiojant. Nieko nelaukdamas išitraukė revolverį ir šovė. Kada užsidegė lempa, tai pamatė savo dukterį naktinėse drapanose gulinią ant grindų aptekusią krauju. Šuvis pataikė į mergaitės veidą; išmušė tris dantis, perskėlė liežuvį ir išplėšė gomurį. Tas atsitiko Anthony Carbone namuose, Jersey City.

Laukia ketvergo

WASHINGTON, D. C. Suvienytų Valstijų politikieriai laukia ketvergo, gruodžio 17 d., nes tą dieną senate bus diskusijos: "Ar Amerikai yra reikalus tapti "Pasaulinio Teismo" nariu ar ne." Daugybė žmonių tą dieną rengiasi važiuoti Washingtonan iš N. Y., N. J., Penn. ir kitų valstijų. Senato rumuose iš anksto yra užrezervuojamos sėdynės. Virginijos senatorius Swanson perskaitys debatus rezoliuciją tame klausime ir kalbės pir. Morah, kuris yra už, o senatorius Borah į tai atsakys antroj dienoje.

Bolševikai tariasi su Amerikos bankieriais

NEW YORK. Slaptame bankiete, bolševikų biznieriui tarėsi su Amerikos bankieriais, kad užmegt komercijinius sryšius Rusijos su Amerika.

Ši žinia parodo, kad bolševikų teorijos apie "lygybę" ir kovą prieš kapitalą pradeda išgaruoti, jeigu jų vadai slaptose posėdžiuose su kapitalistais baliavoja ir daro plenus kapitalo išvystymui Rusioj. O vienok dar yra tuščia galvijų, kurie vis dar tiki bolševikiškoms teorijoms, neatsižvelgdami į bolševizmo vadų darbus.

Atakavo tarptautinį traukinį.

PEKINAS, gruodžio 12 d. Šį vakarą pribuvo į Pekiną tarptautinis traukinys, kuriame važiuo daug amerikonių ir anglių. Šį traukinį, tarp Pekino ir Tiesnstin užpuolė kinų gaujos ir smarkiai apšaudė. 4 kulkų skylės padarytos lokomotyve. Keliauninkai buvo sėgulę ant grindų ir kulkos zvimbė virš jų galvų. Diplomatiski reprezentatoriai pasiuntė protestą generolui Feng už šį įvykį.

Nusiginklavimo konferencija.

GENEVA. Francija, Italija ir Japonija pageidauja, kad šale nusiginklavimo konferencijos, butų ir tarptautinē laivų klausimo konferencija, kad būtų apkalbama ir laivynų klausimas. Manoma, kad nusiginklavimo konferencijoj dalyvaus Amerika, Vokietija ir Rusija.

Angliakasių streikas tęsiasi.

HARRISBURG, Pa. gruodžio 13 d. Gubernatorius Pinchot šaukia nepaprastą magistratūros posėdį, kad apkalbėjus angliakasių streiko reikalus ir kad tą streiką kaip galima greičiausiai užbaigus. Mat streikuojančių angliakasių ir kasyklų reikalai taip stovi, kad nesimato streiko pabaigos.

Prieš bažnytininkus

OLYMPIA, WASH., gruodžio 10 d. Nepapraston Washingtono valstijos legislaturės sesijon yra įnešti trys biliai prieš bažnytininkus. Jais reikalaujama, kad bažnytinės mokyklos būtų valdžios kontrolėje ir valdžios finansuojamos. Taipgi, kad tose mokyklose būtų naudojami tie patys vadovėliai, kokie yra vartojami viešose mokyklose. Reiškia, valdžia numato, kad katekizmo mokiniams vaikams naudos neduoda.

Tėvas 16 vaikų

MINNEAPOLIS, gruodžio 14 d. Carl Parrish, apygardos teismo užžiūrėtojas, šiandieną susilaukė savo šeimynoje 12 svarų sunų. Tai jau 19 jo sunus. 16 sunų yra gyvi, o 3 mirė. Tėvas turi 70 m. amžiaus.

Sumušė francuzus.

PALESTINA, gruodžio 14 d. Šiandie buvo didelis mušis francuzų su rifai. Rifai apsupo 500 francuzų, 80 paėmė nelaisvėn, o kitus visus išmušė. Mažą rifų tautelė deda visas pastangas, kad atgauti sau nepriklausomybę.

Pittsburgiečiai puikiai pasirodė

Pittsburgiečiai visuomet pasirodė Pittsburgiečiais. Sunku kam juos prilygti. Štai įvykusiose "Sandaros" redaktoriaus A. A. Tulio prakalbose, jie sudėjo Sandarai kaipo Kalėdinę dovaną visą šimtine! Jie taip padarydami pareiškė: Laj visų kolonijų Sandariečiai taip padaro kaip mes Pittsburgiečiai ir po tokią dovaną suteikia Sandarai, tai netik kad jokių vargų neturėsime; netik kad galėsime teikti tinkamos paramos mūsų draugams Valstiečiams Laudininkams, kad kunigus suvaryti į bažnyčias, bet ir savo namą ir moderniškas mašinas tuoj įsigysime.

Valio Pittsburgiečiam už tai! Mes tikime, kad ir kitų kolonijų Sandariečiai neatsiliks kiek išgalėdami prisidės. Bet iki šiol šiame reikale Pittsburgiečiai turi pirmąją vietą. Kurios kolonijos sandariečiai atimsite iš Pittsburgiečių tą garbę?

14 vaikų motina norėjo nusižudyti.

NEW YORK, gruodžio 13 d. Mrs Ida Baldwin, norėo nusižudyti del to, kad jis turi daug vaikų bei mergaičių net 14. Ji sako, kad auklėjant tiek vaikų nei vienos minutes neturint ramios, portaiği savo kambaryje atsisuko gasą ir norėjo sau galą pasidaryti. Bet laiku tai patėmijo ją jos vaikas ir pašaukus policmaną jos gyvybė tapo išgelbėta.

50 centų ant kiekvieno gyventojų

WASHINGTON, gruodžio 14. Amerikoje pinigineje cirkuliacijoj yra išleista apvarton tiek viencentinių monetų, kad išeiuna po 50 centų ant kiekvieno gyventojų, kas abelnai sudaro sumą \$43,619,643.26. Taipgi apyvartoje yra \$60,000,000 ni-kelias ir apie pusė bilijono sidabriniais.

Traukia paskolą.

NEW YORK, gruodžio 15 d. Bavarijos Rymo katalikų bažnyčios nori Amerikoje užsitraukti paskolą sumoje \$20,000,000. Tai pirmas atsitikimas pasaulio istorijoj, kad katalikų bažnyčioms trauktų paskolą. Šis faktas parodo, kad pasaulio katalikystė smunka, jeigu jau tokias paskolas reikia užsitraukti.

Rengiasi prieš Mandžurus

TOKIO, gruodžio 15 d. Oficialis pranešimas iš Mukden, Mandžurijos sostinės sako, kad japonų kariuomenė vedama maršalo Chang Tso-Ling, Mandžurijos diktatoriaus, rengia didelį žygį prieš mandžurus. Pranešimas sako, kad Mandžurijoj gyvenanti japonai yra didelėje

panikoj. Tas parodo, kad Europos ir Azijos pakampėse vaidenasi naujo karo šmėkla.

Bulgarija laimėjo

GENEVA. Tautų Lygos komisija, kuri tyrinėjo Bulgarijos su Graikais susirėmimą atrado, kad tam esą kalti graikai ir nusprendė, kad Graikija už padarytus nuostolius turi Bulgarijai sumokėti 20,000,000 levų už padarytus nuostolius ir apie 6,000,000 levų už nužudytų žmonių gyvastis.

Presbyterijonai turtingi

Amerikoje presbyterijonų bažnyčios budžetas 1926 m. siekia \$15,000,000. Tą sumą jie surenka iš savo parapijonų. Tą sumą padalina savo vietiniams reikalams, užrubežinėms misijoms, ministerių pensijoms ir kitiems reikalams. Vadinasi, dar yra pasaulyje žmonių, kurie savo doleriais sudeda milijonus ir už tai nieko negaudami tik žadėjimus jiems nežinomu dalyku.

Prohibicijos daviniai.

WASHINGTON, gruodžio 13 d. Federalės valdžios agentai praneša, kad einant prohibicijos įstatymu, areštų buvo 62,744, kurių 44,900 buvo tiesme. Taipgi raportas parodo, kad už degtinę baudmės kalėjimu sudaro sykiu sudėjus 4,569 metus. Piniginės pabaudos sumokėta \$7,706,864.04. Nuo butlegerių atimta 6,089 automobiliai, vertės \$3,010,720.35 ir 182 laivukai, vertės \$273,324.

Gerai pavyko.

(Musų koresp.)

BALTIMORĖJE koncertas pasisekė gerai, žmonių buvo pilna, buvo net ir stačių.

Dalyvavo ir vietinių jaunų pajiegu: Eleonora Feravičiūtė, sopr., sudainavo du dalyku: "Kur bakuzė" — Simkaus ir "Šių Nakcelų" Petrausko. Evelina Česniūtė, pianistė, daug žadanti ateityje, dar visai jauną mergaitę, paskambino Etudą — Rogerso ir Sonata G. L. van Bethoveno. Dar porą dalykų ant bis. Juozas Vaitkus, smuikininkas, pianu palydint jo broliui Vincui, sugriežė "Mockng Bird" Hawthorne ir "Princess Imperial Cannoned" Courtney.

Mikas Petrauskas dainavo šias: "Pavasario rytas" — M. Petrausko "Eilė karolių" P. Čaikovskio "Daug žodžių karčių" M. Petrausko; "Jocelyn" Berceuse, Godard'o, kur buvo smuika pritariama per J. Vaitkų. Labai dalykas jautrus ir reikalaujans kvapo didžios iš-tvermės. Buvo puikiai atliktas. Akompaniavo prof. Peabody Konservatorijos A. Zimmisch.

A.L.T.S. REIKALAI

KALENDORIUS JAU GATA AS.

Sandaros Kalendorius 1926 metams jau gatavas. Visiems, tiems, kurių užsakymai yra prisiūti, bus išsiuntinėtasi šią savaitę. Kurios kuopos arba pavieniai Sandariečiai dar nesate užsisakę, tai pasiskubinkite, kad galėtumėt gauti prieš Naujus Metus.

Pavieniai užsisakydami sau arba reikalaudami pasiūsti Lietuvon, su užsakymu prisiūskite 25c. Kalendorius 100 puslapių, kuriame telpa daug gerų pasiskaitymų.

"SANDAROS" Administracija.

PRANEŠIMAS KUOPOMS

Pranešu visoms Sandaros kuopoms, kad iš Cetro išsiuntinėjome kuopoms atskaitas ir tam tikrus laiškus. Kuopų viršininkai gavę tuos siuntinius, tuoj malonėkite susausti kuopų susirinkimus ir apsvarstykite.

AUKOS POLITINIUI IZDUI

Šią savaitę į Politinį Izdą pribuvo aukos sekančiai: Sandaros 9 kuopa, Cambridge, Mass. \$10.00; Petras Kamenas, Milas, Mass. \$1.00. Aukavusiems tariame širdingai ačiū!

Politinio Izdo Valdyba.

CHICAGO SANDARIEČIAI RENGIA KUČIŲ VAKARIENĘ

Pirmą sykį Chicagoje, ALT. Sandaros 25 kuopos sumanymu, yra rengiama kučių vakarienė, kuri įvyks gruodžio 24 d. Chicago Lietuvių Auditorium svetainėje.

Kaip rengėjai mano, ši vakarienė pasiliks ilgai atminty tu, kurie joje dalyvaus, nes tai bus grynai pasilinksminimo puota Chicago tautininkų ir jiems prijauciančių draugų.

Tai bus nepaprasta ir gaudi kučių vakarienė, muzika, šokiai ir žaismės, kiekvieną tinkamai patenkins ir sukels gerą upą Kalėdų Dieduko sutikimui.

Bilietas \$1.25 ypatai. Reikalinga iškano įsigyti, pranešant telefonu: Lafayette 7382 arba laišku: K. Katkevičienė 2859 W. 40 st. Chicago.

S. V. Valančius
25 kuopos pirmininkas.

Sen ten pasidarius.

WORCESTER, MASS.

A. Kriaučiūnui ir J. Krasinskiui ir broliam Zurliams biznis labai gerai sekas. Nors jauni biznieri, bet jau pasiūtė "bombą" (\$10.00) į Sandaros nuosavo namo fondą ir dar žada, tuojaus po Kalėdų, pasiūsti daugiau. Tai geras darbas.

xxxx

Petras Dėdinas žada parduoti (o gal jau pardavė) savo aptieką ir sakė, tuomet pasiūsiąs taip pat gerą "bombą" į namo fondą.

Boston Lunch ir Up to Date Lunch, sakosi, kad gerai eina biznis. Tai nedyvai. Taip gerai duoda valgyt. Ne veltų Bostoniečiai nori, kad Worcester būtų suvažiavimai bent kartą į mėnesį.

xxxx

Sekmingas drugtšorninkas p. Budrevičius sako, po Naujų Metų duosiąs Sandarai nuolatinį garsinimą. Tas puiku. Patarlė sako: ranka ranką prausia, kad abi būtų baltos.

THOMPSONVILLE, CT.

Sekmingas biznieri, sandarietis Juozas Makoveckas sako: nors iš priežasties tuolaikinės bedarbės biznis ir nepergeriausias, bet juodos dienos jau pergyventos ir turi pagaminę gerą bombą į Sandaros Namų Fondą. Bet jis sako: to neužtenka.

N. F. sekretoriau, ar girdi, ką p. Makoveckas kalba?

HARTFORD, CONN.

New York bekernės savininkai p. G. Levisauskas ir p. T. Valkevičius žada pradėti bombarduoti Sandaros Namų Fondą, tuojaus po Naujų Metų. Naujai išrinktas vietinės kuopos pirm. p. Vedeikis, sa-

nes "tėvai" viską veikė slapta. "Laisvės" vedėjai tiek valdžios bijojo, kad čekių nekeitė tam fondui. Bet iš tų pinigų "Lietuvos darbininkai" tegavo apie \$1,800 (jei gavo), o visi kiti nuėjo komunistų vadamams.

Jeskevičiūtė prie tos apgaulės prisipina tuomi, kad ji buvo aprinkta komunistų sekretoriu tuo metu ir gavo iš Zabulionio \$1,500.00. Bet kuomet "Laisvė" paskelbė, neva "kvitas" nuo "Lietuvos draugų", kur tie rašo (idant išgelbėti Amerikos komunistų varda), buk gavę iš to fondo net \$4,000, Jeskevičiūtė ir po šiai dienai tyli, nedrįsdama mesti tą melą į akis "Laisvei". Reikiška: ji netik pritarė aukautojo apgaulinėjimai, kada buvo šoks toks reikalas apgaulinėti. Ji ir po šiai dienai darbininkus apgaulinėja. Ar galime mes patikėti jai vedimą tokios mlžiniškos organizacijos kaip SLA? Kas gali užtikrinti, kad ji teisingai ves dalykus?

Atsimenate, kaip pereiniais rinkimais komunistai statė Steponavičių į sekretorius. Šimet jie surado kitą ypatą, nes tada buvo nurodyta, kad Steponavičius tiek tinka sekretoriauti, kiek ožys per teleskopą žiūrėti. Tas patys yra ir su dabartine siuloma kandidate. O vienok komunistų prikalbinti pasekėjai noriai atiduota už tą "sąrašą" savo balsus, ir tų balsų nominacijose šimet bus gana daug, nes mūsų spauda tyli, nenorėdama išskirti tuos purvus, kuriuose "pažangiųjų narių sąrašas" įmirks tupi Bet SLA. reikiška ginti nuo nagų ir bunrų, kurios atvirai poratrejetą metų atgal skelbė, kad "Susivienijimą vėjais paleis."

Gana žaltumo! Reikiška veikimo! Kas žino faktus, lai nesidrovi spaudoje paskelbti, idant mūsų visuomenė matytų, kokie šantažistai veikia mūsų tarpe!

—V.

! Amerikos lietuvių visuomenė.

Vytauto Didžiojo Gimnazija Vilniuje auklėja inteligentus darbuotojus Vilniaus kraštui. Nuo to jaunimo priklauso mūsų ateitis. Tos mokyklos Tėvų ir Globėjų Komitetas šiuo metu Amerikos lietuvių visuomenės domę kreipia į tai, kad dauguma gimnazijos moksleivių yra sunkiausioji ekonominė padėty, blogai aprėdyti ir apiplyšę žiemos metu turi eiti į mokyklą ir atlikti visas moksleivių pareigas. Šelpiančios draugijos maža teturi lėšų našliačių sušelpimui, o jau visai truksta lėšų darbininkų ir neturtingų sodiečių vaikų sušelpimui. Vietinė lietuvių visuomenė kiek galėdama padeda tam aumui, bet ta pagalba tėra labai menka, nes pati tą visuomenę pergyvena labai sunkius laikus. Surinktų aukų neužtenka dargi priešpiečių davimui neturtingiems moksleiviams, o ką jau bekalbėti apie ganėtiną aprūpinimą knygomis ir drabužiais.

Tikimės, kad Amerikos lietuvių neužmiršs to svarbaus reikalo, neatsisakys padėti moksleiviams einančiam jaunimui Vilniuje, neužmiršs Vilniaus gimnazijos, kuri šimet šventė 10ties metų sukaktuves ir yra, sulig įsteigimo, laiko pirmoji lietuvių gimnazija pasaulyje. Suteiktas lietuvių jaunimas už šilniausias aukas bus Amerikiečiams amžinai dėkingas.

Aukąs prašome siūsti čekiais Vilniui per Laikinąjį Vilniaus Lietuvių Komitetą draugams su aukomis kitiems reikalingams, arba tiesioginiai Tėvų ir

Globėjų Komitetui, arba gimnazijos direktoriui.
Vytauto Didžiojo Gimnazijos Vilniuje Tėvų ir Globėjų Komiteto pirmininkas (-)
D-ras D. Alseika.
Vice-pirmininkė (-) D. Pale-

vičienė, Iždininkas (-) K. Krikščiukaitis, Sekretorus (-) Grybauskas. Gimnazijos direktorius (-) M. Šikšnyš.
Gimnazijos antrašas: Europe Polan Wilno, Filipiska Nr. 12. Gimnazija. Dr. A. Alseika.

M. Paltanavičiui pasiskaityti.

(Amerikos Lietuvio" Redakcijai ir Administracijai).

Ponas M. Paltanavičius savo leidžiamam, likrštvy vis giriasi, kad jis bepartivis ir kad jis dažniausia laikosi tos nuomonės ar pažvalgų, kurių laikosi Lietuvoje pažangininkai arba tautininkai. O šie, juk žinome, kad yra aršiausi priešai Valsietiečių Liaudininkų Sąjungos, o ypač jų vadų (M. Slezevičiaus, F. Bortkevičienės ir kt.) Bet ir pas pažangininkus apgaulinėja. Ar galime mes patikėti jai vedimą tokios mlžiniškos organizacijos kaip SLA? Kas gali užtikrinti, kad ji teisingai ves dalykus?

Atsimenate, kaip pereiniais rinkimais komunistai statė Steponavičių į sekretorius. Šimet jie surado kitą ypatą, nes tada buvo nurodyta, kad Steponavičius tiek tinka sekretoriauti, kiek ožys per teleskopą žiūrėti. Tas patys yra ir su dabartine siuloma kandidate. O vienok komunistų prikalbinti pasekėjai noriai atiduota už tą "sąrašą" savo balsus, ir tų balsų nominacijose šimet bus gana daug, nes mūsų spauda tyli, nenorėdama išskirti tuos purvus, kuriuose "pažangiųjų narių sąrašas" įmirks tupi Bet SLA. reikiška ginti nuo nagų ir bunrų, kurios atvirai poratrejetą metų atgal skelbė, kad "Susivienijimą vėjais paleis."

Gana žaltumo! Reikiška veikimo! Kas žino faktus, lai nesidrovi spaudoje paskelbti, idant mūsų visuomenė matytų, kokie šantažistai veikia mūsų tarpe!

—V.

Reikią pasakyti, kad šią mintį yra pareiškęs prof. Voldemaras per dabartinio finansų reikalų ministerio p. Karvelio paskaitą universitete praeitą mėnesį. Tuomet krikščionių organas "Rytas" prof. Voldemaro įrodinėjimą tezę teikėsi pavadinti provokacija. Kaip dabar pavadins jis p. M. Slezevičių, tas pačias mintis reiškus, mes kolei kas nežinome. Gal už dienos antros ir sužinosim.

Toliau p. Slezevičius įrodinėjo, kad derybų su lenkais nereikalavusi ne mūsų ekonomikoji buklė. O ir Klaipėdos vienas atstovas jam pareiškė, kad jie savo vietiniais reikalais, Dieve gink, nenori gadinėti bendrų Lietuvos reikalų. Gi iš derybų, kurių niekas nereikalavo: nei Klaipėdos konvencija, nei mūsų ekonomiškas padėjimas, nei Klaipėdos reikalai, lenkai daro politiką.

Ar ištikrųjų derybos su Lenkais nėra politiškos, nieko nepasakę, prelegentas pradėjo piešti naują Europos politikos orientaciją, kuri, be abejo, dar labiau susikristalizuos, kiek laiko praėjus po Lokarno konferencijos.

Po šios bendros politikos apžvalgos p. Slezevičius grįžta prie mūsų derybų su Lenkais ir pastebi, kad mes tomis derybomis išleidžiame iš savo rankų tokį svarbų kozerį, ir kad už tai mes nieko iš Lenkų nereikalaujame.

Mūsų oficiojai stengiasi mus įtikinti, kad derybos su Lenkais tėsančios vien techniškos, kad jose jokios politikos nesą. Ar tai tiesa? Mūsų oficiojai ne kartą jau mus, mandagiai tariant, yra "suklaidinę". Po tokio kartaus patyrimo, žmogus, taip greitai jiems jau ne-

betiki ir nori pats dalyką išsiaiškinti, nepasiklausdamas sąmoningai ar nesąmoningai "klaidinančiais" pranešimais.

Pirmas klausimas: ar derybos su Lenkais gali būti vien techniškos, po to kaip jie sulaužė savo žodį, Suvalkų derybose duotą ir po to kaip mūsų vyriausybė po tų derybų nuolat kartodavo: kol lenkai neatitaisys sulaužytos Suvalkų sutarties, tol su jais bendros kalbos būti negalės.

Manau, niekas nėra girdėjęs, Lenkai būtų atitaisę sulaužytą Suvalkų sutartį. Bet kad musiški, pasižadėjusieji su Lenkais nšikalbėti, kol jie tos ustarties neatitaisys, su Lenkais jau nuo senai kalbasi, sulaužę savo žodį, tai faktas. Kaip šis faktas pavadinti? Tegu atsako tie gudragalviai, kurie vieną temonką kartoti: anksčiau vestos derybos Kopenhagoje ir dabar vedamos Luganoj tėra tik techniškos.

Antraš klausimas: p. Slezevičius savo paskaitoje ar pranešime pastebėjo, kad derybos su Lenkais buvusios pradėtos kur kas anksčiau, negu jos buvo oficialiai pradėtos Kopenhagoje. Anksčiau derėjęs su Lenkais Berlyne p. Petrus, paskui važinėjęs į Varšuvą vienas Klaipešos pilietis (tur but Naftalidos konvencija nereikalavusi ir nereikalaujanti derybų, kokias taip atkliai užsimitė vesti su Lenkais p. Petrusis ir kurias dabar veda naujasis p. Bistro kabinetas.

Kad šiaip pastatytas klausimas lyg ir turėtų būti atsakytas teigiamai, liudija šis faktas. Techniškos, kaip jas oficiojai vadina, derybos del miso plukdymo Nemunu dar tebeina Luganoje, o jau prieš 2-3 savaites Nemunu nuplaukė, rodos, 26 sieliai iš Lenkijos.

Kaip šį faktą aiškina tie, kurie tiek greit yra linkę kitus provokatoriais vadinti? Štai klausimai, į kuriuos laukia tikro atsakymo kiekvienas doras Lietuvos pilietis, jau nustojęs pasitikėti "nusipolitikuosius" vyriausybės pranešimais".

Tam pačiam numeryje, kitoje vietoje str. "Diktatura?" rašoma:

"Ne vienas nustebto, nusišypsoto susižnojęs iš "Liet. žin." 231 Nr., kad to laikraščio 228 Nr. buvo konfiskuotas už įdėtą del p. Petrusio žygių karikatūrą. Daugumas manė, kad numeris buvo konfiskuotas už atsišaukimą: "Šalin derybos su lenkais", — tačiau netikėtai apsiriko.

Tenka pažymėti, kad stipriausiais imperializmo laikais kulturingose šalyse nebaudavo laikraščius už karikatūras prieš to ar kito tikrai gerbiamo valdovo darbus. Antai, kiek būdavo anuo metu karikatūrų prieš Vilhelmsą II, Umberto, Leopoldą II, Eduardą VII, — pagaliau prieš visų gerbiamas karalienes Viktoriją, Vilhelminą ir tt. Vien diktatoriai ir Rusijos gailūnai neleidavo ir neleidžia savo darbų kritikuoti, jų pašiepti. Nejaugi mūsų didvaldos ne nuvokia, kad toje karikatūroje ne pats gerbiamas, p. Petrusio

asmuo, — kuris išskyrus gal vieną Avrachą Neuwartą (Novaciński) ir jį Lietuvon delegavusius, niekam nerupi ir mažai kam tezinomas, — pajauoktas, bet pašieptos derybos, kurias p. Petrusis pradėjo, net negirdėtą XX amžiuje stebuklą pripažinęs.

Ar ne stebuklas, kuomet, p. Petrusiui viešpataujant valdžios organas "Elta" viešai urbi et orbi skelbia, kad Lietuvoj 4 dienos šešioms valandos prilygsta? Tikrai, kaip rojūj toje mūsų šventoje šalėlėj! Juk šis "faktas" labiau karikatūros prašosi, negu anas pluduriuojantis cilindris, — o su pabauda gal didvaldos truputį lukturėtu, kol valdovas, kaimynų šalies malone, tikrai nepakeičiamas diktatorius bus.

Suspės dar priešingų savo akcijoms gaivalų galvas sutriuškinti!"

Taigi, ponas Paltanavičiau, perskaitęs šias dvi ištraukas iš bepartiviškų tautininkų organų atsikleiski dar kartą savo laikraštį ir perskaityki savo atsaką p. Kaz. Makarevičiui, ypač tą vietą, kur sveikas rašai apie F. Bortkevičienės "griekus" ir sulyginki savo "bepartiviškumą" su bepartiviškumu Lietuvos tautininkų, ala Smetonos, Voldemaro, kun. Tamošaičio (Didžiulio) ir kt. Ar nepasidarys dideolis skirtumas? Ir perskaitęs šias mūsų eilutes buki ant tiek drąsus ir išmintingas (nesilaizydamas prie kunigų malonės), kad pasisakyti mušdamasis į krutinę, jog klysti labai daug ir labai toli klysti. Mes čia tas dvi ištraukas nedelto perspausdinome iš "Lietuvio", kad sutiktume su Lietuvos tautininkais, ne, nes mūsų Sandariečių idealai ir principai yra kur kas blaivesni, tikresni, žmoniškesni, demokratiški, negu Lietuvos tautininkų bet perspausdinome vien tik delto, kad parodyti, kad kunigų ir krikdemų valdžiai ne vien priešingi valst. liaud., bet priešingi ir tautininkai, priešingas ir pats pirmasis Lietuvos prezidentas. Pasiskaityki, sveikasis, "Lietuvos Zinias", liaudies protestus, užuojautas F. Bortkevičienei ir pamatysi, kad dabartiniai krikdemų valdžiai priešinga visa Lietuvos liaudis ir ji tik laukia tos valandos, kad ją savo balsais, savo protu nuverstų ir paskui dirbti-tęsti nepriklausomybės gyvenimą ir naudotis visomis Dievo ir Gamtos malonybėmis.

B.

KĄ DIEVAS MYLI, TĄ IR APDOVANOJA

ŠVENTEŽERIS. Seinų apsk.

Vietos pavasarininkų kuopa turi dar visai trumpą amžį, kultūrinio darbo mažai dirbama, bet vaikų gimdyme labai atsizymi, nes nuo pradžios jų kuopos susitvėrimo š. m. rugsėjo mėn. pabaigoj iš eilės ketvirta pa-kė didžiausia davatka ir atlorėlių nešiotija pagimdė kudių, kurį nugalabinus paslėpė krumuose po lapais. Policija nusikaltėly privertė parodyti vietą, kame randasi nužudytasai kudiš, davatkėlė išgrabojus lapus pareiškė, kad toj vietoj neranda, kur padėjo. Girdi, tur but šumės iškasė ir suėdė! Vot tau ir šių dienų katalikišką jaunimas.

Kada vietos Liet. Jaun. Sąjungos Skyrius padaro susirinkimą ar kokį kitą kultūrinį pasilinksminimą, tuomet visokais neteisingsiais šmeižtais bombarduoja geriau nei perkumia, bet kada pava-kės veikus smaugia, tuomet tie ponai ilgaskverniai nei žodelio, viskas tylu, ramu!

Dirvos žvangutis.

Kaip aš su Dzimdziais Amerikon atkeliavau.

Dzimdzidrimdziškai rašo V. Dineika.

(Tąsa)

Susipažinęs su viršminėtais p. Adžgauskaite ir p. Daunora likome visi linksmesni — visgi buvo noras pora žmonių su kuriais galėjome susikalbėti. Atsitiktis kokiam reikalui jau buvome drąsus, nes su jų pagalba galėjome susikalbėti. Tiesa, mažesniuose atsitikimuose teko patirti nesmagumų del kalbos nežinojimo. Gana daug vargo sudarė amerikoniškų pinigų nepažinimas. Budavo taip: nori nusipirkti ar tai cigarečių ar alaus, prieini prie bufeto ir pasakęs "Please give me..." su pirštu stukteli į norimą gauti daiktą Gavęs užklausi, "How much?" Jis kažin ką pasako, bet, dėje, nesupranti! Ką daryti? Na gi išsiimi popierinį dolerį ir įduodi jam, kiek gražios davė — tiek ir užteko! Bet praėjus kelioms dienoms tų smulkių pinigų prisirinko ko ne pilnas kišenius — sunku ir nepatogu nešioti! Tada supykęs darydavau taip. Paklausęs "how much" ir išgirdęs nesuprantamą atsakymą, pasi-semi sauja tų smulkiųjų ir duodi jam — kiek norėjo tiek pasi-semė! Tai tau gyvenimas! Rodos žmogus esi nedurnas, šiek tiek mokslo ragavęs — o čia į mulkį pavirtai! Čia tai aiškiai pamačiau ką reiškia keletas pasaulinių kalbų mokėjimas! Be to ir pratingiausias žmogus — kvailiu pavirsti. Tiems nesmagumams prašalinti dar laivu važiuodamas nutariau išmokyti angliškai. Ap-Linkybės patikusios mane Amerikoje gal ir nevisiškai leido tą pasizadėjimą iššęsti bet jau grįžtant Lietuvon tikrai toks "durnas" nebebusiu, nes jau šiaip taip angliškai susigraibau.

Kelionė jurėmis praėjo labai smagiai. Oras pasitaikė ramus, audrų kaip ir nebuvo, todėl nei vienam iš mūsų nei sirgti nepriėjo. Ši kelionė jurėmis man asmeniškai labai patiko ir paliko neišdildomą įspūdį. Kokie gražūs vaizdai ypač saulei užtekant bei nusileidžiant! Kokios mintys apima žmogų per išstas beveik šešias paras keliaujant tarp vandens ir dangaus galingų mėlynių! Viskas majestotinga ir stebėtina gražu! Keliaudamas begaliniai gailėjau, kad nesu poetas — kiek naujų minčių, kiek pasiryžimo įkvepia tas didžiulis vandenynas!

Nei pasijust nepasijutome kaip vieną gražų rytą mums pranešė, kad už trejetos valandų busime New Yorke! Ir vėl ramumas dinga! Pradėjome tvarkytis, dėstyti savo daiktus, tvarkyti dokumentus ir t.t. Apsivartkę išėjome ant dēnio, kur jau buvo susirinkę ko ne visi keliautojai. Neužilgo pasirodė sauszemio krantai ir pagalau New York'as. Keistą įspūdį padarė į mane metus pirmą žvilgsnį nuo laivo ant New Yorko. Negalima sakyti, kad nebučiau matęs didelių miestų. Visą savo kudukystę ir jaunystę praleidau viename iš gražiausių Rusijos (dabar Latvijos sostinė) miestų — Rygoje; karo metų virš 4 metų išgyvenau Rusijos sostinėje Petrograde (dabar Leningradas), nekaltant jau apie tai, kad teko gyventi Vilniuje ir Kaune; pakeliui į Ameriką teko nors trumpai pabuvoti Berlyne ir Paryžiuje. Žodžiu, teko pabuvoti didesniuose Europos miestuose, bet tokio keisto vaizdo niekur neužtikau. Pir-

miausia kas metėsi į akis tai — dumai. Lig didžiausias kamuolys — dumai — apsupę visą New Yorką, o iš tų dumų, lig kokioje pasakinėje karaystėje, rodos dangų remia aukščiausi bokštai! Tai štai tie "dangurėžiai", apie kuriuos tiek daug Lietuvoje teko girdėti, tai štai tas pasakingasis New Yorkas!

Taip besidairant, besistebint — laivas įplaukė į uostą ir sustojo. Keletas desėtkų mažiu-lukų, lig degtukų dežučių prieš milžiną "Majestic", laivukų padedamas mūsų laivas įėjo jam paskirton vieton. Šimtai žmonių sustoję priplaukoje pakėlė didžiausią triukšmą, riksmą kaip pamatė ant dēnio savo nimines, draugus, pažįstamus. Mes gi stovime, dairomes, nes nežinom ar mus atėjo kas pasitikti ar ne. Nors nuo laivo mes patys, o taipgi K. Norkus iš Kauno, mušėme kablegramas, kad tokiu tai laiku atvažiuojame, bet nieko iš Amerikos lietuvių nepažinodami, nežinojome ar laukia kas ar ne.

Laive visi keleiviai subruzdę, sujudo — kiekvienas savo daiktus susiėmęs skubina prie išėjimo. Lekiamė ir mes su visais drauge. Pirmiausia išleido iš laivo Amerikos piliečius. Tiems tai klapato maža — parodė savo pasą ir keliauk! Ne taip su mumis "grinoriai". Kol išleido amerikiečius praėjo gana daug laiko. Mums pasidarė šiek tiek nesmagiau, nes su amerikoniais drauge iš laivo išėjo ir mūsų pirmieji Amerikos lietuvių prieteliai p. Adžgauskaitė ir p. Daunora. Palaukėme gan ilgą laiką, kol daktaro bis-kutį apžiūrėti išėjome į dokumentų patikrinimo salę. Sustojome į eilę. Pagaliau priėjo ir mūsų eilė. Upas įtemptas — nes nežinome ar įleis ar ne! Ypač buvo nesmagu, kaip keletą asmenų sulaukė. Peržiūrėjo Vanagaičio dokumentus, Olšausko — rodosi viskas gerai. Prieina mano eilė — nebe taip gerai. Mat, pasirodo, aš pamiršau Kaune dokumentą liudy-jantį, kad aš esu Lietuvos Valstybės Dramos Teatro artistas! Jų visi dokumentai tvarkoje — juos įleidžia, mano gi dokumentai ne visai tvarkoje, todėl reikia dalyką išaiškinti! Man net visos blusos apmirė! Nejaugi reikės grįžti Lietuvon pamaniau! O čia vėl blogai — susikalbėti negalim. Atsirado valdininkas kalbantis vokiškai. Vanagaitis tuoj pradėjo jam aiškinti dalykų stovį.

(Bus daugiau)

Visi lietuviški kunigėliai nori, kad visi apie juos gerai atsilieptų. — Bet kodėl jie taip nesielgia, idant būtų galima apie juos gerai atsiliepti?

Žydams atgavus savo žemę, "šventą žemę" — Palestiną, jie pasidarė nepriklausomi kitoms valstybėms, kuriose žydėliai gyvena po keliolika šimtų metų. Dabar žydai rengia savo vierai "priedą", pagal kurį žydams nevalia kariaunon eiti kaip Amerikos kvėkeriams, me-nonitams; Rusijos duchoborams, molokanams. Jei kas už-puls Palestiną — žydija, tai ją apgins Anglija.

Kaip tai gera būtų, kad visoki kunigai agituotų žmones neiti kariaunon, nei kariauti, nes kareivija ir karės naikina žmonių turtus ir didina vargą. Plėšikų gaujoms sugaudyti turėtų būti priedermė kiekvieno piliečio, kiekvienas turėtų turėti po šautuvą.

POEZIJA

P. Erunas.

RAMYBĖS ILGĖJIME.

Nutilkit, išlė dienos audringos,
Nes sfinksas šviesesnę ateitį buria,
Kas, kad ir ošia jurės vilningos,
Bet rytai ir saulės gyvenimą kuria.

Nutilkit! Nespengkit balsais žemės karalijos,
Juk amžiai tyloms grimsta bedugnėn.
O skubūs meteliai ir kovos žmonių —
Lai žiebias meilės galingon ugnin! ,

Banguok ilgėsy, širdis sugėlės,
Nes žemės klajunai trukšmą taip kelia,
Gyvenimo kelias dilgėms užžėlės,
Nors laimė švitruoja ir ateitį skelia...

Tylėkit audros, metą iš meto siautę,
Lai gyvuoja ramumas beskaidrinąs širdį,
Jei mūsų sielos yra apsiniaukę —
Tyloj tiesos balsą visi geriau girdi.

Raminkis, širdie, ilgėsio virkdyta,
Ne tau žadėtas praeties kapas,
Nes ant pasaulio gamtos surėdyto, —
Čia krinta, ten skleidžias ateities lapas.

S. Baltutis.

VASARAI PRABĖGUS

Leidos saulė raudona.

Piktas žiemys batus taisės.

Mat, jis jautė, kad gana

Vasarėlei buti vaišės.

Žiemys skvernus pasikaisė.

Rengias pulti vasarėlę.

Didžias dumplės jau sutaisė —

Atpus jis šaltą rudinėlių!

Vasarėlės gardžios vaišės!

Žiemys rustauja apkvaišės!

Jis pavydi to žalumo —

Dreb' širdis jam iš piktumo.

Truksta žiemui jau kantrybės —

Savo dumplės baisiai spaudžia.

Alpsta vasaros grožybės,

Mirtis himną tik beaudžia.

Užu lango vėjas siunta,

Drasko gelstančius lapus.

Ir širdis nenorom junta,

Kad baisyau dar bus.

Sodo gale beržas rauda —

Gaili vaišių vasarėlės.

Lapas lapo nesugaudo,

Nebkukuoja gegutėlės.

Birsta snaigės, plaštakėlės.

Krankie juodvarnis dusliai.

Tad po vaišių vasarėlės?

Atsidusti tik giliai...

Tik žiurėk, kur stiprus dar kailiniai,

Kad savo kailį nesušaldžius.

Nors karšta dar buvo neseniai.

Bet svečių sulauksim — tai ponus šalčius.

A. J. Jokubaitis

TYRAS VANDENĖLIS.

Priėjau prie žalio putinėlio,

Apsupto uolos begalinės, —

Po jo šakoms štai vandenėlio —

Bėgantį sriovė krikštolinė!

Pradėjau slinkt žemyn per kalną,

sliaučiau prie teškančio "brukelio".

Rieškučioms sėmiau, spaudžiau delną,

Ištroškęs gėriau iš upelio.

Kunas stiprėjo vėl iš naujo.

Širdis nudžiugo ir gaivino,

Krutinėį sveiko rados' kraujo.

Stiprybė galės — žengt vadino.

Jei kam prisieis but keliauninku.

Po uolų kalnus klaikinėti,

Išgerkit tyro vandenėlio,

Jei nori spēką apturėti.

Dienyno nuotrupos.

Joniškio bažnyčia yra gavo-
si kulkų 1905 m. per prakalbas
Kapsuko ir Poželos. Tuo laiku
atsibalandojo dragunai ir pra-
dėjo šaudyt. Zigmas Skirgaila
tuomet buvo šventoriuje ir ga-
vo rekoštų kulkutę pausin ir
parvažiavo namon praliejęs
kraują prie Joniškio bažnyčios.

Per Didįjį Karą Joniškio
bažnyčia gavo daug kulkų iš
kulkosvaizdžių. Taipgi gavo ir
granatų. Viena granata baž-
nyčios granito pamatuosna iš-
strigo ir pasinėrė visa akmeny-
je. Akmuo nei neįskilo, ir taip
ji ten gal amžinai ilsėsis.

Koncertas buvo visai pasek-
mingas. Ton koncerto "salėn",
po mano koncertui ant rytojaus
suvežė rugius, — tai buvo klo-
jimas.

Mano pianistas, p. Skirgaila,
gavo telegramą kad jo motina
susirgo. Išvažiavo namon. Aš
je akompaniatoriaus
Telegrafavau prof. Karnavi-
čiui, Byrai, bet vis be gerų pa-
sekmių.

Liepos 29 d. Išvažiavau Lin-
kuvon.

Liepos 30 d. Koncertas Lin-
kuvoje. Akompaniatoriaus ne-
turėjau; pianą skambinau pats.

Liepos 31 d. Atbundu 4 val.
ryte, užgirdęs kerdžiaus trimi-
tavimą. Pirmu kartu esu gir-
dėjęs kerdžiaus tokį gražų tri-
mavimą. Rengiaus važiuot
traukinėliu Pasvalyn, bet iš
priežasties mano sakeleivių
traukinėlių pavelavau ir pasam-
džiau žydelį su kumpa kume-
laite ir važiavau Pasvalin. Nuo
Linkuvos iki Pasvaliui bene 32
verstai. Iki Joniškio davyžiau
vau gerokai sulytas, bet nuo
Joniškio linkui Pasvalio už-
lupo audra su perkūniais ir
taip laišo mane visą kelią; re-
juvo ant manes sauso nei siu-
lo galo. Žydeliui, laike audros,
liepia važiuot žingsniu. Mano
žydelis perkumo labai bijojo.
Aš jam patariau žegnotis, kuo
met žaibuoją. Žydelis man sa-
ko, "nu, gal tas ir gerai, bet
aš tokių maldų nemokytas".
Atvažiavau Pasvalin ir tik
spėjau persivilkit ir reikėjo eit
koncertan. Koncertas Pasvaly-
je gerai pasisekė ir žmonės bu-
vo dėkingi, kad nebuvo suvilti,
nes ir čia pat vienas koncertą
pildžiau.

MEMORANDUM

Liepos 8 d. valgiau iš Lie-
tuvos girių žemuogės, o jų bu-
vau nevalgęs visą 20 metų.
Zemuogė yra kur kas gardesnė
už braškę.

Šiauliuose šeštadieniais įsigy-
venęs paprotis tas, kad elgetos
visu spiečium eina per krautu-
ves ir įstaigas irnkdami duok-
les. Elgėtų buriai dideli, nuo
4 iki 15 asmenų buryje eina
kartu ir gautus daiktus dalina-
si. Reikia pažymėt, kad vyrų
elgetų labai mažai, o vis mote-
rys. Už kokių 20-30 metų, jei-
gu dar nebuš surastas budas
prašalmimui elgetavimotai mo-
terų elgetų bus dar daugiau.
Dabar juk Lietuvoje moterų
geras perviršis, o dvejų pačių
vienu kartu vest negalima, tai
likš daugybė jų be šeimyninės
žertuvos ir buriai senų davat-
kų padidės. Vedę moterys retai
kada elgetauna, o tai vis senos
davatkos, daugiausiai išmaldo-
mis gyvena. Matyt, elgetavimas
Lietuvoje nėra gėda, nes ten
jok elgetauna kunigai, zakris.
stijonai ir kitį bažnyčios tar-
nai. Indijos papročiu, minta
garbingomis išmaldomis. Elge-
taujanti mano, kad jų elgetavi-
mas esąs žmonėms naudingas,
nes jie meldžiasi už tai. Nau-
dingiau visuomenei ir elgetoms

butų tas, kad jie daugiau dirb-
tų, o mažiau poteriautų.

Vienas senas elgeta, be ran-
kos, pupso nuolatos arti gele-
žinkelio stoties ir kuomet eini
pro šalį, tai jis gražiai atsis-
toja, išsitiesia kaip gvardijos ka-
reivis ir sveikina. Jam visuo-
met duodu mažą duoklę, nes jis
originalus, o nežlembia nei
"saldžiausiomis širdimis", nei
"ronomis".

Rusai užsieniuose geriau su-
pranta savo kulturos reikalus,
negu mes Lietuvoje ir net už-
sieniuose. Musiškiei vis pir-
mon vieton stato politiką ir jų
visa politika, veik visa plotne
prasideda ir baigiasi užpečkije.
Rusai tveria ir užsieniuose mo-
kyklas ir tyrinėja jų pletimąsi.
Dabar rusų pedagogai tuo rei-
kalu turėjo susivažiavimą Pra-
hoje. Jie ten daviniais nurodė,
kad rusų mokykla užsieniuose
vis daugiau ir daugiau susigy-
vena su aplinkybėmis ir didu-
moje Vakarinių Valstybių rusų
mokykla stiprėja. Lietuviai,
kodėl jūs mažai domės kreipia-
te į savytą kultūrinę apšvietos
kurybą?

Rugpiūtis, 1 d. Biržai. Bir-
žuose koncertas. Atvažiavo
mano kviestas artistas, Petras
Pokrovskis, violončėistas, kuris
dalyvaus visuose mano koncer-
tuose. Užkviečiau pianistą, jau-
ną Jakubėną, kunigo Jakubėno,
Biržų klebono-kanauninko su-
nų, kuris dalyvaus keliuose
koncertuose.

Apsistojau pas savo pusbrolių,
Antaną Petrauską, kariuome-
nės vadą, gyvenantį dvare As-
trave.

Rugpiūt, 2 d. Vabalninkas.
Čia koncertas buvo po piet. Bu-
vo daug entuziazmo, nes "Jau-
nuomenės Sąjunga" atsiuntė
savo atstovus Paliulį ir Kučin-
skaitę ir sveikino mane estrad-
doje su gelėmis ir vainikais.
Buvo delegacija nuo draugijos
"Svaja", kurios atstovė, moky-
toja Kinkytė įteikė pokštą gė-
lių. Jaunuomenė aprėdė auto-
mobilį gelėmis ir tą patį vakarą
išvažiavome Kupiškį.

Rugpiūt, 3 d. Kupiškis. Nie-
ko ypatingo; apsiniaukę.

Rugpiūt, 4 d. Jau 24 valandos
kaip lietus lija ir lija tiek
smarkiai, kad rodos lyg būtų
antras mytologiškas tvanas.
Vakare išsiblaivė ir koncerte
buvo pilna žmonių.

Rugpiūt, 5 d. Vėl lietus li-
ja. Užlieti laukai, namai ir nu-
nešta daug tiltų. Lietuvai daug
nuostolių tie lietus pridarė.

Vakare išvažiavome Panevė-
žyn. Panevėžyje pastitiko mus
ant stoties Apskrities Viršinin-
kas, p. Rozmanas ir šaulių va-
das, kap. Klības ir savais ark-
liais mus nuvežė iki Metropolio
hotelui, kur apsistojome ir ra-
dome laukiančią ten pianistę,
P. Pokrovskio žmoną.

Rugpiūt, 6 d. Panevėžys.
Mugės diena. Juokingą dalyką
mačiau, tai kaimo "daktarą" —
kas nors panašaus į Amerikos
indijonų "medicine man". Se-
nukė sėdi ant kertės šaligatvio
ir prisidėjo ryšuliukų, mazga-
lių ir kitokių dalykų: šaknų,
žolių ir tt. ir krabutė jau čia
— "aptieka". Pieina prie jos
moteris ir klausia: "ar turi gy-
vatės?" Senukė sako: — "tu-
riu, kur neturėjus". Atrišo ko-
kį tai skurtį ir ten įdėta tarp
lapų keletas šmotukų gyvatės,
kas nors panašaus išrodantį į
žuvį-ungurį, tik margo kailio.
Moteris gavo gabaliuką, įsidė-
jo degtinės butelin, užsimokėjo
ir padėkavojus nuėjo.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
ANTHONY A. TULYS, Editor
K. J. PAULASKAS, Business Manager.AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš karto. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50; Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"

327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

KUNIGAI IR POLITIKA.

Nors šiame klausime daug jau buvo kalbėta, bet kadangi jį šiandien lietuvių tarpe pajudino pasaulio katalikų galva, popiežius, savo laišku draudamas Lietuvos kunigus kišti savas nosis į politiką, tai vėl prisėina šis tas tarti.

Popiežiaus laiškas Lietuvos kunigams yra lyginai lyg ta piemens lazda, kuria pajudino pečiuje sukeptus kaštanus, kurie tuoj pradėjo šaudyti. Tas pats ir su klerikalais. Jie popiežiaus pajudinti taipgi pradėjo spardyti ir iš visos įjegos prunktsi, dėdami paskutiniąs pastangas, kad katalikiškosios visuomenės akis nukreipti nuo to jiems taip opaus klausimo. Jie daro visokių išvedžiojimus; daro net pareiškimus, kad popiežius, kuris iki šiol jų pačių buvo skelbiamas neklaidingas, girdi, esąs lietuvių priešas. Vadinas, klerikalai, budami katalikiškosios visuomenės vadais, nežiuri, kad ir sugriešys taip sakdami, bet stengiasi naujomis dujomis apdumti katalikiškos visuomenės akis ir tuomi apsaugoti savo kailį, ant kurio pajuto skaudžią popiežiaus nagą.

Jeigu jau mūsų klerikalas kunigams ant tiek yra baisi bažnyčia, kurios jie taip išsigando popiežiaus paraginti eiti į ją ir Dievą garbinti, tai vieton šį klausimą visai miglotai aiškinti katalikams, lai jie pasirodo vyrais ir parodo, ką kuri pasaulio valstybė yra naudinga sukursi savo piliečiams, kurioje kunigai dalyvavo arba dalyvauja politikoje? Kodelgi tas užtylima? Kodelgi nepasididžiuojama tuomi?

Kunigas gali būti savo vietoje naudingas tik tada, kada jis bažnyčioje eina savas pareigas ir duoda katalikiškai visuomenei tą, ką privalo jai duoti jos ištikimas vadas. Jis tada, tik yra naudingas katalikiškai visuomenei, kada jis eidamas savas pareigas, kaip kunigas, stengiasi tą katalikiškąją visuomenę kelti kulturiniame susipratime ir doros joje auklėjime. Šiandien pas lietuvių kunigus visai mažumoje tas yra. Kodel? Todėl, kad kunigai virto politikieriais, vieton būti katalikų mokytojai. Delto, kad jie politikaudami nori, kad katalikišką arba tikinčiąją visuomenę taip išnaudoti, kad netik supančioti jos dvasinius jausmus, bet sykiu ant jos uždėti ir kasdieninio gyvenimo jungą. Mat jie supranta, kad ant kiek liaudis yra daugiau prispausta, ant tiek ji buna paklusnesne ir geriau galima išnaudoti.

Pažvelgkime į šiandieninę Lietuvos padėtį, kurioje kuniginė politika yra pilname žydėjime. Suglauskime jų darbus ir rimtai savo protu apsvastykime. Ar galėsime rasti ką tokio, kas pranašautų Lietuvai šviesesnį rytojų Aišku, kad ne. Iš jų visų darbų aiškiai pamatysime, kad šalyje kasdien didėja klerikalinė vergija, kasdiena smugis po smugio nukenčia spauda, kuri yra pasiryžusi piliečiuose auklėti tautinį-kultūrinį susipratimą.

Pažvelgkime kad ir į tenaitinį jaunimą, ant kurio lemsis mūsų tautos ateities gyvenimas. Rimtai prisizūrėkime ir pamatysime, kad ypač tarpe katalikiškojo jaunimo sparčiai platiams paleistuvystė ir kitokie blogi apsiereiskimai, kurie labai skaudžiai atsilieps ant šalies. Gi mūsų politikieriai kunigai per pirštus į tą viską žiūrį. Jie tyli, nes neturi laiko būti to augančio jaunimo mokytojais, nes jiems rupi politika, rupi ministerijos, bankai ir kitokios valdiškos įstaigos. Gi tuo pačiu sykiu, kurne mokytojas stengiasi kovoti su ta kylančia nedorybe, jei jie nėra akli kunigų pastumdėliai, yra visokių budais persekiojami.

Jeigu norime savo šalyje turėti malonią tvarką, jeigu norime savo šalei tiesti kelią šviesiam ateities gyvenimui, tai privalome kiekviename dalyke turėti rubežius.

Lietuva bedors skaitoma demokratine valstybe. Tad joje ir privalo būti pilna demokratinė laisvė. Jeigu randasi tikinčių žmonių, tai jie gali palaikyti savo reikalams bažnyčias ir jose kunigus, o svietiški šalies reika-

Apžvalga.

PROHIBICIJOS
KLAUSIMAS

Susirinkus Amerikos kongresui, tarp kitų bus pakeltas ir prohibicijos klausimas. To klausimo pakėlimas savaimi rodo, kad Amerika įvesdama prohibiciją neatsiekė to, kas buvo manoma atsiekti. Pertaigi prohibicijos klausimas išnaujo ir bus apkalbėtas.

Prezidentas Coolidge, savo laišku per Amerikos spaudą atsiskaukia į piliečius, kad gintų ir vykdytų prohibicijos įstatymą. Bet galima daleisti ir tai, kad prezidentas tokiu laišku turėjo tikslą sukelti tame klausime diskusijas ir rimtai apkalbėti, ar tas įstatymas palaikyti ar jį pakeisti, nes valdžia prohibicijos vykdymui pasidaro milžiniškas išlaidas, o girtuokliavimas ir butlegerių degtinės smugeliavimas nepajiegiamas sulaukyti. Mat pas žmones yra tokia įgimtis, kad nuo ko juos drausi, prie to jie veržiasi.

Anglijos daktaras Sir William Arbutnot Lane, kuris lankėsi Amerikoje kada sugrįžo į Angliją savo pranešimuose apie Ameriką link prohibicijos štai ką pareiškė.

"Prohibicija, tikras juokas Amerikoje daugiau nieko. Degtinės gali gauti kur tik nori. Biednuomenė geria pasidare nuodus, o turtingieji gerą degtinę. Aš budams per mėnesį laiko Amerikoje, mačiau daugiau girtų, negu per perreitu du arba tris metus Anglijoje, kur prohibicijos nėra.

"Aš mačiau girtus visur: gatvėse, traukiniuose. Visur visi turi alkoholio. Mano manymu, tokia prohibicija nepageidaujama Anglijai."

Gi "Boston American" talpindamas tokį Dr. Lane išsireiškimą nuo savęs tarp kitoko sako:

"Senose dienose, nuo degtinės mažiau žudavo, negu šiaandien. Butlegerių pastangomis, kurie pardavinėja nuodus, mirties degeneracija plietojasi.

"Šiandien mūsų jaunimas, kuris gauna tų nuodų ir savo kišeniuose nešiojaasi, tai skaito sau už garbę. Pasitaiko tokių atsitikimų, kad motina leisdama savo jauną septinolikos metų dukterį į šokius, įdeda jai į kišenių pantukę nuodingo munšaino, kad nusineštų ir pavaisintų savo draugus šokiuose. Motina išleidama savo dukterį į šokius sako: "Aš žinau, kad jos draugai ten turės išsigerti, ką beabejo gerš ir mano duktė, pertaigi lai ji jiems užpundys, kas parodys, kad ji yra sportas. Aš žinau, kad mano duktė gali gauti gerti nuodų, tai geriaus lai ji išsigers savo nusinešus."

Jaunuomenės tarpe girtuokliavimas visiemis yra pastebėtas. Yra žinomų tokių jaunuolių, kurie prohibicijai nesant ainaiptol negerdavo, o da-

lai privalo būti svietiškių tvarkomi.

Artinasi Kalėdos. Sulig čionaitinio papročio, siūsi-me vienas kitam sveikinimus bei dovanas. Nepamirškim sudėti bent po mažą dovanėlę Lietuvos tautiniams reikalams. Šių Kalėdų atminčiai lai kiekvienas Sandarietis, kiekvienas lietuvis, kuris tik trokšta tautai šviesios ateities, privalome užrašyti savo draugams, savo giminiams bei kaimynams Lietuvoje "Sandarą". Kiekvienas privalome nepasigailėti nusūsti naudingų knygų. Lai mūsų broliai gauna ganėtinai dvasinio peno, o sekančiuose rinkimuose jie patys, be popiežiaus pagalbos mokės kunigams parodyti bažnyčios duris. Kunigas yra kunigu tik bažnyčioje, o politikoje jis yra tamsybės ir vergijos ženklas.

bar geria. Tai kokią ateitį tauta gali susilaukti iš tokio jaunimo?

Tolesniai link pačių valdininkų atsinešimo link prohibicijos įstatymo tas laikraštis sako:

"Chicago policijos galvos, didesnė jų pusė palaikė ryšius su butlegeriais. Didesniuose miestuose, kur buna rengiami bankėtai, ar apseinama be degtinės. Visur ir visų girtuokliavama. Jeigu jau valdiški žmonės laužo tą įstatymą, tai ko galima laukti nuo paprastų piliečių."

Vadinas. Amerikonų spauda pripažįsta, kad prohibicijos įstatymu nieko didelio neat-siekta. Tokia prohibicija kokia šiandien yra Amerikoje, tai ne tik jokios naudos neatneša, bet dar daugiau nuodina žmones. Pertaigi valdžia ir susidomėjo tuo klausimu. Neabejoj-tina, kad bus apkalbama ir jieškoma priemonių ir geresnių kelių prohibicijos įstatymą vykdyti. O jeigu tų kelių nebus surasta, tai galimas daiktas, kad įstatymas laikui bėgant gali būti pakeistas.

LENKŲ CIEPLIAKAS IR
MUSŲ KUNIGIJA.

Pereitame "Sandaros" num-trumpai suminėjome, kad lenkų paskirtas Vilniui archyvkupas Ciepliakas lankosi pas Chicago lietuvių kunigus siūlydamas Lietuvių-Lenkų brolystę. Kiek tenka sužinoti, tai chigagiškiai lietuvių kunigai posėdžiauja su tuom lenku ir tariasi. Jų organas "Draugas", taipgi ir kiti klerikalų laikraščiai tai užtyll ir nei žodžio nesako.

Chicago lietuviai, kurie susirupinę Lietuvos likimu ir jos ateičia, padarė tam tikrą tame reikale pareiškimą, kurį prisintė ir "Sandarai" butent:

"Leiskite mums 100,000 Chicago lietuvių vardu priminti tą faktą, kad jo malonybė arkivyskupas Ciepliakas yra lenkas, ir kad jo misija šiame krašte yra grynai politinė, kurios tikslas, matyt, yra uždengti Amerikos žmonių akis nuo tikrosios padėties Vilniuje.

"Vilnius yra senoji Lietuvos sostinė, jos kultūros ir valdžios centras, bet dabar jį laiko neteisėtai užėmusios ginkluotos Lenkijos jėgos. Del tos priežasties tarp Lietuvos ir Lenkijos tebėra kaip ir aktualio karo padėtis.

"Visa, ką turi Lenkija padaryti, kad draugingumą atsteigus, tai sugrąžinti Vilnių tam kraštui, kurio dalimi jis visados buvo. Kitaip negali but jokios taikos."

Pasirašo: Dr. K. Drangelis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas; Stanley Kodis, Lietuvių Visuomenės Darbo Sąjungos pirmininkas; Joseph J. Hertmanovicz, Amerikos Lietuvių Prekybos Buto vice-pirmininkas; Dr. S. Biežis, Lietuvių Daktarų Draugijos pirmininkas.

"Naujienos" patalpindamos

lą lietuvių pareiškimą pastebi:

"Brutalny list

"To paties pareiškimo tekstas buvo įdėtas ir Chicago Daily Journal'o ketvirtadienio leidiny, tik vietoj Daily News išspausdinto paskutinio sakinio: "Kitaip negali but jokios taikos"; Day Journale pasakyta: "Jo malonybė arkivyskupas Ciepliakas žino, kad kol grobis pasilikę vagies rankose, bet kuri kalba apie draugingumą yra neįmanoma.

Vietos lenkų Dziennik Związkowy, ištiesai atsispau-dinęs pareiškimą iš Journalo vakarykščiame savo leidiny, be kita pastebi:

"Už tokį (arkivyskupo Ciepliak) ištiesimą prietelingo rankos lietuviams vietos lietuviai atsakė jam brutališkų laiškų."

Kodė ant to tyli klerikalinė spauda? Vadinas, klerikalai kunigai bičiuliaujasi su tautos priešais lenkais ir tą viską slepia nuo vsuomenės. Jeigu klerikalai yra patrijotai ir jiems rupi Lietuvos likimas ir jos reikalai, tai kodėl tokio pat pareiškimo jie nepadarė? Lai visuomenei buna aišku, ant kiek klerikalams rupi Viniiaus likimas ir tautos reikalai.

BEREIKALINGAI
PYKSTA.

Sv. Juozapo "Darbininko" redaktorius baisiai supyko ant "Sandaros", kam "Sandara" išspausdino jų centralinį laišką. Taipgi tas redaktorius baisiai persigando ir suminėtos piktos dvasios, nes jis rašo:

"Sandarokai bando išgildenti to laiško šventumą bei griešnumą ir atranda, kad laiškas labai "griešnas", nes jų "išmintingos" galvos šventum jame neranda, todėl kad jų pačių prisipažinimu jiems "pikta dvasia" pakuždėjusi į ausį apie kokius tai morgičius. Labai gražu, kad jų prisipažįstate turį santykius su pikta dvasia. Mes žinome, kad dori žmonės su piktomis dvasiomis jokio biznio nedarot.."

Kaip matote, tai juozapiečių organo redaktorius net advento laiku vėl sugriešijo papildydamas ketvirtąjį "Rustybės Didyjį Grieką". Jis pyksta, kam "Sandara" priminė apie dvitukstantinį morgičių, o pats neužginčina jog tas yra neteisybė. Tai kamgi bereikalingai už už teisybę pykti Juk reikia nepamiršti, kad piktumas ir nesveika ir griekas.

Gi kaslink pasakymo, kad buk dori žmonės su piktomis dvasiomis biznio nedarot, tai nejaugi juozapiečių redaktorius kunigus laiko nedorais? Juk šiandieniniame gyvenime kaip tik kunigai didžiausį biznį ir daro iš piktos dvasios. Juk visiems aišku, kad ant kiek jie gali daugiau tikinčiąją visuomenę pikta dvasia įgązdinti, ant tiek jiems didesnė nauda. Tai kam dar savąjį biznį mėginti kitiems primesti?

Tolesniai pagautas "puiky-bės" vėl sako:

"..Mūsų spaustuvės mašinos be virvučių pagalbos veileia, mūsų darbininkai be algy pusmečius nesėdi, mūsų redaktorai "beansams" aukų nerenka.."

Ar manote, kad pats "Darbininko" redaktorius tikl tam ką jis čia pasakė? Mes nemame. Jis giriasi geromis mašinomis; giriasi pinigų pertekliu algoms užsimokėti, o jų centras net šaukiasi pagalbos takstančius nuo narių gauti. Tai kokiems galams tie reika-

laujami pinigai reikalingi, jei jų užtenka? Jei žmogus nori, tai ir suprask, ką to redaktoriaus prtas nori pasakyti.

Gi kaslink primetamo ubagavimo, tai turime tiek pasakyti, kad niekur tiek ubagavimų nesiranda kaip pas klerikalus. Juk vsokiomis priemonėmis pas juos nerama nuo katalikų devyni kailiai. Neužtenka kalėdinių ir kitų, bet dar vienas paskui kitą atvažiuoja iš Lietuvos ubagauti. Kas suubagavo 500,000 į "Tautos Fondą" ir ar ne ant "beansų" klerikalų juos praleido? Juk jau patys kunigai tai pripažįsta, kad Lietuvai nei cento negavo!

KOVA SU DŽIOVA

Kiekvienais metais Amerikoje buna išieisti tam tikri Kalėdiniai ženkleliai, kuriuos išleidžia Draugija Kovai su Džiova. Tie ženkleliai visur pasiduoda ir juos pirkdami prisidėsit prie tos kovos prieš tą baisią ligą. Pertaigi patartina juos nusipikrti.

Pastabėlės.

"GARSAS" num. 44 patalpi-no Pittsburgh'o vyskupo laišką, rašytą S R K S A prezidentui, Miliui, meilaudamas aukų statymui-prirengimui "seseryno", kuriame "augant seserų skaitliui jos apims ir daugiau mokyklų, kad skleistų tikybos šviesą vaikelių širdysna sulyg šv. Pranciškaus pramintų takų".— Jau 400 metų tam atgal, kun. Desiderijus Erasmus, Rotterdamietis, rašė, kad tada rodosi visa krikščionija atsitraukė nuo Kristaus ir prisimetė prie Pranciškaus, kas kartojama ir dabar, neš vaikai nemokinami sekti Kristaus pėdomis, bet Pranciškaus taku.

Tojo laiško rašymo tikslas buvo įsiulyti lietuviams "seseryno" bonų šerų, kurie neš "di-delį" nuosimtį, net 5 nuoš., tik-tai niekas nepaaiškina iš kur bus tie nuosimčiai imami, nes "seserynas" tiktai aukomis gyvendamas jokio pelno neturės. Pirkėjai galės savo sumas ir nuosimčius apieravoti da majorem Deį gloriam. — Prezidentas rekomenduoja katalikams pasiimti "seseryno" tikslą pirmuoju, o kiti visi remtini dalykai, laikinai, telieka antroje eilėje. Beje, bonai yra apsaugoti 32 akrais žemės, ant kurios stovi "seserynas" ir kiti triobėsiai, kam jau išleista \$161,000.

Iš katalikų federacijos kongreso protokolo matoma, kad kun. Smulkštys buvo iš Kauno tiklapias amerikiečiams įpiršti "Rytą", nes ašas be \$ temsta. O omnipotens Americanus Dollarus.

Visi So. Bostono, lietuviai biznieriai turi geriausių įvairių dalykų kalėdų dovanoms, vietos lietuviams nereikės važinėti kur kitur, viską galės gauti pas savo tautiečius ant vietos. Tėmykite jų pranešimus.

Dzimdziai So. Bostoniečiams rodo "Pasiutusią Uošvę". Aš turiu pasakyti, kad tokiąs parodymais jie daug blėdies padaro, nes kurie nevedė, tai tie bijos turėti uošvės.

GUBERNATORIUS valstijos Tobasco, Meksikoje, išleido įsakymą visiems katalikų kunigams apsivesti su savo gaspa-dinėmis, jei nori ir toliaus kunigauti. Penki kunigai nesutiko su gubernatoriaus įsakymu ir nuėjo į kalėjimą su celibatu, negu apsivesti. Jų parapijos tapo priglautos prie "Meksikos tautiškos bažnyčios". Dauguma kunigų sutiko su gubernatoriaus įsakymu ir apsivedė.

KAZYS IR DĖDĖ

Gut morning, vaikel! Sveikas, dėde. Na o kaip visi reikalai klojasi? Nieko vaikel nepaprasto. Aš atėjau pas tave su vienu klausimu. Jei tu tinkamai man jį atsakysi, tai busi smart. Taigi aš ir pamatysiu ant kiek tu gudras esi.

Gerai, dėde. Jei klausimas turi svarbos, tai žinoma, kad jį apkalbėsime ir prieisime prie išvados. Na, tai ką tokio svarbaus dėdė turi? Tu vaikel visuomet man aiškini, kad viskas, kas šiandieną yra ant žemės paeina ne nuo Dievo, bet nuo kokios tai gamtos parėdko. Ar taip? Žinoma, kad taip. Kas tik ant žemės yra, viskas yra gamtos sutverta ir viskas turi prisilaikyti gamtos reikalaujamų taisyklių.

Ale ką tu čia, vaikel, niekus šneki. Juk aš galiu gyventi kaip man patinka ir kas man gali uždrausti. Gerai, dėde. Gamta su tvėrdama žmogų davė jo gyvenimui tam tikras taisykles, kurių jis privalo prisilaikyti. Daleiskime, kad ir tai: Gamta leisdamą žmogų ant vieto, sudarė jo kuną taip, kad jis be miego apseti negali. Gali žmogus kaip nori daryti, bet miegoti jam reikia. Paskiaus, valgis žmogaus kunui irgi nebikokis yra tinkamas. Jei žmogus ims netinkamą maistą arba gėrimą, tai jis peržengs gamtos įstatymą ir tas skaudžiai ant jo atsilieps. Vadinasi, už visokius prasikaltimus gamta žmogų skaudžiai nubaudžia ir jokio išsiteisinimo niekur neras.

Na gerai, Kazy. Jeigu tu sakai, kad gamta žmogui skiria valgį ir gėrimą, tai pasakyk man, ar mumsainas žmogui skirtas gerti ar ne? Mumsainas, dėde, tai kaitik yra prieš gamtinį dalyką ir kas tą štofą ragauja, tas prasižengia prieš gamtos surėdymą žmogui. Vat ir nušnekėjai it beibė. Aš, vaikel, mumsainą geriu kada tik kur pasitaiko gauti ar pasidaryti, o su jokiomis gamtomis nieko bendro neturiu ir gyvuoju kaip ir visi.

Gerai, dėde. Kol esi dar tvirtas sveikatoje, tai tavo kunas gali atlaikyti tuos nuodus ir gali gerti. Bet kaip tie nuodai suės tavo kuną, tai tada joki medikalė pagelba tau nepagelbės ir vadinasi gamtos busi nubaustas mirėia. Tas pats yra ir su kitais žmogaus gyvenimo dalykais.

Tai tu, vaikel, sakai, kad tas viskas paeina ne nuo Dievo. Žinoma, kad ne. Na, gerai, Kazy. Mudu pakalbėkime apie kitus sutvėrimus ant kurių aš turiu paty-

rimo ir žiūrėsiu, ar tu supranti bent ką ar ne. Gera, dėde. Na jeigu tu, vaikel esi tokis mokslinjus, tai pasakyk man, ar šuva galėtų loti, jei jam uodegą nuikrstumei? Nejaugi dėde, neturi svarbesnių klausimų? Tas klausimas vaikel yra svarbus ir noriu, kad tu man pasakytumei. Ir taipgi pasakyk man, ar gyvulių surėdimas taipgi paeina nuo Dievo ar nuo tavo vadinamos gamtos? Žinoma, kad visos gyvybės likimas priklauso nuo gamtos.

O aš vaikel turiu pasakyti, kad ne. Pavyzdin: kada aš buvau mažas, tai mes turėjome nedorą katę, kuri visuomet įlipdavo į medį ir išdraskydavo paukščių lizdus. Aš vaikel viesą sykį ją pagavau belpiant ir nukirtau jai uodegą. Kaip tik taip padariau, tai ji daugiau ir negalėdavo įlipti. Tame ir yra dalykas, dėde. Katės kunas pat gamtos sudarytas, kad jai uodega yra reikalinga ir kad ji be jos niekur lipti negali. Ką gi čia Dievas bendro su tuom gal turėti?

Be Dievo valios, vaikel, niekas niekur nesidaro. Jei Dievas būtų norėjęs, tai ta katė galėtų lipti, bet kad ji šeimovstvas darydavo tai Dievas ją ir nubaudžia už tai. Pavyzdin paimkime kad ir mane. Tu sakai, kad už mumsainio gėrimą gamta žmogų nubaudžia. O aš turiu pasakyti, kad ir šiame klausime viskas priklauso nuo Dievo. Aš kad ir daug mumsaino geriu, bet kad užtai pasimeldžiu, tai man Dievas atleidžia ir jokios gamtos bausmės nesulaukiu! Reiskia, visi esam Dievo rankoje daugiau nieko. Bet palauk, dėde. Kada tu naudodamas nuodus sugadysi savo kūno organus, tai galėsi melstis kiek norėsi, o joki dieviška galybė tave neišgelbės. Orait, Kazy, aš paklausiu ką apie tai pasakys klebonas.

GREENFIELD, MASS.

Vienas doleris Dievui — permažai.

Tulas laikas atgal, airių kunigas pagąsdino savo "viernas aveles", kad kožnas sumokėtų vieną dieną uždarbį ir dar ne mažos dienos, bet didelės. Dievobaimingi lietuviai, pagąsdinti sumokėjo kas kiek galėdamas. Nekurie pasiuntė po \$1.00, bet kunigėliui buvo per mažai. Gal nepatiko, kad neklausio te prisakymo, tai sugrąžino tiems, kurie buvo pasiuntę po vieną dolerį.

Tai matot, kokie katalikų kunigų dora, — nežiuri, kiek kas išgali, bet duok kiek kunigas tau sakol

Teisingasis.

NETURINT KĄ VEIKT.

JAU BUS VAINA. Kunigų federacijos protokole skaitome: "Pirmieji Darbai."

1. Kadangi Amerikos ir Lietuvos laisvamaniai, ypač mūsų laikais kelia aršią kovą katalikų Bažnyčiai, federacija, kaip visų katalikų centras, statų savo artimiausiuoju uždaviniu ginti katalikybę čia Amerikoje ir Lietuvoje, remant tenykščių katalikų akciją.

2. Visi katalikai pavieniu ir draugijomis turėtų (Dievui dėkui) glaustis prie vadų. Karžygiai prie federantų, o pašalpinės draugijos prie LRKSA. i rezervą.

Lietuvoje Seinų vyskupas "Tiesiam Kelyje" apskelbė visiems klebonams, idant tieji reportuotų vysk. Antanui apie visas esamas organizacijas paprapijose.

Visi kunigai privačiu ir bažnyčiose iš sakyklų privalo raginti katalikus balsuoti tikrai už katalikus į Seimą. Patvirtina: Kun. Staugaitis, Seimo viceprezidentas; Kun. J. Laukaitis, Kun. A. Steponaitis, Vyskupas Antanas

Taigi kova bus smarki, kaip vokiečių. Visi kunigai jau pradėjo špiegavoti.

ARABAI-MAURAI atsidangino į Ispaniją 173 metuose po Kristaus ir išbuvo iki 1567 m., taiapi 1394 metus. Tme lai-

kotartyje arabai pakėlė pietinę Ispaniją iki aukščiausio laipsnio kulturoje, bet budami mahometonais neturėjo uža-

jautos nuo katalikiško, o to. Apart daugelio kulturiškų publiškų maudyklių, nes pas mahometonus kuno čystumas buvo religiška priedermė — kaip pas katalikus apskretimas, reiškiantis kuno varginimą. Karalius Ferdinandas V nugalėjo maurus 1489 metuose ir išnaikino maurų visą kultūrą — ir maudykles, kaip pagonišką padarą, nuo ko pietinė Ispanija neatsigavo iki šiandien. 1610 paskutiniai maurai tapo išsvartę į Afriką; kiti likosi savo sadybose ir priėmė katalikystę; kiti inkvizicijos sudeginti. Karalius už išvalymą Ispanijos nuo maurų, nuo papos gavo titulą "katalikas".

SV. MERGELĖ, Ostrobramska, Vilniuje vėl usgrįžo į vienuolių Karmelitų basųjų globą, kaip buvo nuo 17-to amžiaus iki 1834 metų. Buvęs Vilniaus vyskupas, Grineveckis, bene busias Karmelitų generolu ir sugrįžo Vilniun.

TURKIJOJE tapo panaikinti mahometonų vienuolynai, kurių išlaikymas daug lėšų padarydavo, o naudos jokios.

ALEKSANDRIA, Egipte, 306 metuose pirm Kristaus, tapo žydimiu mokslo visam vakariniam svietui. Egipto karalius Ptolemus pastatė "muziejų",

kuriame gyveno visokie profesoriai ir mokino studentus visokių mokslo šakų". Studentų skaitlius siekė 15,000. Kunas turėjo 400,000 visokiaropų knygų. Karalius "muzėjui" teikė visokių lengvatų, nes jo tikslu buvo, idant žmonės pažintų tiesą. Nelaimei lėmus knygynas sudegė, kuri karalius vėl atnaujino ir padidino iki 700,000 knygų, ką vėl sudegino arabai (saraceniai) po komanda Kalipho Omaro, 642 m. po Kristaus.

Katalikai mėgsta girtis zokoininkais-vienuoliai, kurie neva buvę vienintėliais mokslo platintojais, butent perrašinėję knygas. Viršų paduoti faktai rodo, kad toli pirm atsiradim zokoninkų knygos buvo perrašomos mokslo globėjų, kuriuos zokoninkai tik pasekė.

LUBLYNE, Lenkijoje, tapo įkurtas "Misių Institutas" po vadovyste kun. Sungailos (gal lietuvio?), kur mokins misijonierius atvertimui į katalikystę visų nekatalikų Lenkijoje sulyg konkordato, ir paskiaus siuntimo "misijonierų" į Ru-

Tikras Medus

Tikras baltas (dobily) medus, po penkis svarus į viedrą tiktai \$1.50. Pesiuntimas nekainuoja. Tel. Lawrence 21120 arba rašykite.

R. M. Douglas 96 Ashland Ave. Methuen, Mass

Biznierių garsinkitės "SANDAROJ" VISIEMS EXTRA LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ. Su mūsų gražiausiom postkartėm. Tikrai lietuviškos, garantuojame už gerumą. Kaina: 12 postkartių 50c. Pigeisnių 12 už 25c. Taipgi turime visokių kalendorių su šventais ir svietiškais paveikslais. 1 už 25c, 5 už \$1.00. Visados parašykite kokiu norite. GRIKSONO SPAUDA 233 N. Clarion St. Philadelphia, Pa.

DEL SKAUDANČIŲ RANKŲ McQuade Velvet Penetrating Cream Be skirtumo kokį darbą dirbi, padaro rankas sveikas, minkštas ir baltas. Šią mostį galima gauti pas: MCQUADE S. CORNER Drug Store, Ansonia, Conn.

NAUJAS IŠRADIMAS DEKSNIO GALINGA MORTIS Gydo Reumatizma Ranku Kojų. Nugoros skaudėjima Saiti Ranku Kojų šepetima. Durebi Galvos skaudėjima, ir taip visokius skaudėjimus (tik ne ronas) Tūkstantai žmonių yra išgyde o milijonai dar nežino apie tai Deksnio Galinga Mortis yra tiek verta aukso, kiek ir pati yra su lig saudos gydymo Kaina 75 centai \$1.50 ir \$3.00 ir 10 centu extra už persiuntimą. Pliaukite oas aptiekorius toig DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT Deksnis Ointment Co. 518 MAIN ST. BOX 352 HARTFORD, CONN. U. S. A.

Columbia NAUJAUSI REKORDAI Didžiausia namams laimė, tai juose esantis linksmumas. Linksmumas išloško nuliudimus ir sužadina žmogaus sielą ir veda prie kiltesnio gyvenimo ateities. O tą linksmumą kaip tik suteikia gera muzika ir garsių dainininkų dainos. Štai naujausi Rekordai, kurie kiekvienam suteiks linksmumo. 16023-F 10 colių 75c. Jonas Butėnas Baritonas VAI VARGE, VARGE AŠ IŠEJAU I GIRELĘ Mes charakterizuojam šį rekordą kaip šio laiko pasekmingiausį. Tai yra reprodukcija turiningos ir rytmatiškos muzikos nešančios su savimi Lietuvių muzikos mylėtojų sielą ir dvasią. 10—coliu—75c. 16016-F Jonas Butėnas Bariton. Litali (Lietuvos Pinigai) Leiskit i Tėvyne 16010-F Jonas Butėnas Bariton. Nesigriaudink Merguzėle Aš Mergytė 16009-F Jonas Butėnas Bariton. Stasys Oi Mergelė 16000-F Kostas Sabonis Barit. Beržyna Eina Ona Atvažiavo Sveteliai 16012-F Jonas Butėnas Bariton. Vilniaus Kalneliai Kur Bakužė Samanota 16001-F Jonas Ramanaukas Tenoras Švintant Aušrelei Kam Sėriai Žirgelį 16004-F A. Vanagaitis 10 colių Dzimdzi-Drimdzi Futbolas J. PLIENUNAS IR P. LUŠNAKOJIS, KOMISKAS DIALOGAS E7869 Lakunai Sokikai 16016-F Laiškas nuo Barbutės. Derybos. E4716 Medžiotojai. Dalis pirma. Lušnakojis. 16017-F Liudnas gyvenimas. Hotelyje. E4795 E4180 Medžiotojai. Dalis antra. Lušnakojis. 16018-F Jaunavedžio pasikundimas Pas tartytoja. E4535 E4237 Jonas Smikis keliauna namon. Mausiaus Ke'lonė 16019-F Girtuokliaus mėtavonė Pasakos ir stebuklai. E4475 E7257 Du ubagu Ubagėlis E7616 Sibyro Nelaisvėje. Lekcija iš Biblijos. Lušnakojis. 16020-F Naujas kareivis Dainininkas pas profesorių KOMISKAS DIALOGAS—ATLIKO JUOZAS GELEŽIUNAS IR PIJUS BUKŠNAITIS E7092 Pas fotografą Jonas mokina kariauti 16021-F Jaunikio išsirinkimas Piršlybos E4916 E7395 Kas bus be degtinės Dykai nieks neveža MES UZLAIKOME VISUS COLUMBIA ISDIRBYSTES REKORDUS Lietuviški Rekordai pagaminti žymiausių artistų dainininkų, muzikų ir monologistų. Musų Krautuvėje galite gauti netik tuos Rekordus, kurie yra garsinami, bet visus kol'a tik lietuvių kalboje yra išdirbti. Iš visos aplinkės ir vietiniai galite kreiptis ypatingai, o iš tolimesnių kolonijų laiškais, nos visiems suteiksime gerą patarnavimą. Rekordai parsiuduoda po 75c. kiekvienas, Galite užsisakyti per laiškus prisiųsdami pinigus ir pažymėdami kokius Rekordus norite. Užsaisakantiems per pašta mažiau k. p 6 Rekordus nesiuočiame, o daugiau kiek kas nori. Pasiskubinkite įsigyti naujausius Rekordus kol jie neišsibaigė. Tuoj reikalaukite mūsų katalogo prisiųsdami už 2c. štampa. GEO MASILIONS 233 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

Mes Perkam Lietuvos Bonus Mes perkam Lietuvos Bonus nuo tų, kurie pirks pas mus pianą. Player Pianą arba Gramafoną, priimdami kaipo dalį mokesčio. Mes užlaikom pianos rinkinius ir garantuotus kaip tai: Weber, Ivers & Pond, Hobart M. Cable, Emerson ir kitokio išdirbimo. Lengvos išlygos. Reikale kreipkitės laišku arba ypatingai pas. GARDINER PIANO COMPANY B. Simonavičius 472 WESTMINSTER STREET PROVIDENCE, R. I.

Kalendoriai 1926 Metams JAU LAIKAS SIŪSTI LIETUVON Šimet turiu vėl dvejų rusių nauus, gražius lietuviškus sieninius kalendorius ir jau gatavi siuntinėjimui. Kurie norite pamatyti arba Lietuvon pasiųsti, tai tuoj prisiųskit Dolerinę ir tuoj gausite kalendorius. Šių metų kalendoriai yra šie: "Lietuviai visokių minčių dirbkim išvien!" "Keistutis pirmu kartu sustinka Birutę Palangos pajuryje," kur tuom kartu Birutė savo broliui pietus nesė. Taipgi yra visa Birutės daina, kurią per visą metų sau linksmai galėsite dainuoti. Turu ir daugybę amerikoniškų gražiausių kalendorių. Turiu ir del "senbernių". Kalendoriai šimet kainuoja: 1 už 25c. 2 už 50c. 5 už \$1.00, 100 už \$15.00. Taipgi turiu ir gražių pajuo kaničių lenkus atviručių, kaip tai Lietuviškas Padymas, Prošę Pana Do Domu, Choc Troché Chlebo Panie Lietuvis ir kitų. Jos kainuoja: 6 už 20c., 12 už 50c., 25 už \$1.00. Biznierių kurie norite užsisakyti pas mane Kalendorius, aš jums doosiu už pigią kainą. Klauskite per laiškus. Kurie iki Naujų Metų per mane užsirašys "Sandarą" prisiųsdamas \$2.50, tie gaus dovanų gražų sieninį Kalendo rių. Užmokestį geriausia siųsti Doleriais, Money Orieriais arba stempomis, adresuojant: V. GILEVICIUS 216 ELM ST. NEW BRITAIN, CONN.

Kaune Idainuoti Rekordai "Vienybės Knygynas gavo iš Lietuvos sekamų lietuviškų rekordų gramafonams: KIPRO PETRAUSKO 1. Dul-Dul-Dudėlė ir (kitoje pusėje) Bernuželi Nesvoliook 2. Stasys ir Plaukia Sau Laivelis 3. A. SODEIKOS-GRIGAITIENĖS 1. O, Berneli, Venturi kitoje pusėje Visur Tyla (dainavo Sulginas) 4. Sėriau Žirgelį ir Oi, žiba, žiburėlis. 5. Kur bėga Šešupė ir Vaziavau Dieną LIETUVOS KARIUOMENES ORKESTRA 6. Bijunėli Zalias ir Ant kalno barklai KAINA VIENO REKORDO 75c. Siunčiame geros medžio skrynusose. Už pesiuntimą nuo 1 iki 6 rekordų reikia mokėti ekstra 75 centų; už 6 iki 12 — \$1.50. Už sudužimą paštoje neatsakome. VIENYBĖS REKORDŲ SKYRIUS 193 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

NAUGATUCK IR UNION CITY, CONN.

Lenkams tarnauja.

Sv. Jurgio Draugijos parengtas balandis įvyko 25 d. lapkričio, 1925 m. Na, sau vienas pamąščiau, reikia eit linksmai pasižokti. Sakau sau, kad šoksit, tai tik su šešiolikimėmis panelėmis, o ne su bobomis be senmergėmis.

Kaip pravėriau svetainės duris, net širpulis nukrėtė mane: tik aš tuzinan moterų ir vyrų. Maštai, mano plenas nuėjo šuniui ant uodegos.

Klausiu vieno draugijos nario:

— Kur draugai šv. J. D.?
— Na — sako — žinai, kad draugija parengė balių, tai draugai saliuuose.
— O kur jaunesni sunys ir dukterys?
— Nagi pas paliokus nuėjo ant šokių.

Na, maštai sau vienas, lietuviai išmokino šeimynas lenkamams tarnauti.

Pakalbėjęs aš vėl šoku. Jau 11:30 nakties. Na gi pradėjo jaunimas rinktis, nes šokiai buvo iki 2 val. ryto. Tai mūsų dukrelės su paliokais pradėjo lysti, kaip "panie swini" į balves. Mat nereikėjo mokėti įžangos, tai atėjo veltui pasižokti su lenkučiais. Reiškia, lenkamams davė uždarbio, o lietuviams nieko.

Delko tas taip yra? Štai priežastis: tėvai tamsūs, tai ir vaikai ie geresni.

"Nelaimė"

Vienas kauniškis kalakutas pabijojo, kad jo niekas neišeis, ant lioterijos Padėkavonės (kalakutų) dienoj. Jis nuvažiavo į Waterbury ir nuėjo į smuklę. Ten "bekovodamas" neteko dantų.

Labai negražu, kad lietuviai taip daro.

Aukštaitis.

DETROIT, MICH.

M. Petrausko koncertas ir vakarienė.

Lapkričio 21 d. Lietuvių svetainėje, pasidarbavimu Sandariečių, su Dr. Jonikaitis priešakyje, buvo surengtas M. Petrausko koncertas. Nors šis koncertas "ant greitųjų" rengtas, tačiau visais atžvilgiais pavyko konogeriausiai. Koncertą programą išpildė patys kompozitorius M. Petrauskas, padedant artistams V. Petrašiūnienei ir S. Rimkui. Nors M. Petrauskas, kaip skundėsi, buvo "pagavęs šaltį", bet savo programo dalį išpildė kaip ir visuomet su geriausiu pasisekimu. Ponia V. Petrašiūnienei ir S. Rimkus, vietiniai, taipgi užganėdino publiką savo gražiais balsais, tečiaus dar jiems reikalinga daugiau pasilavint dainavimo. Svečių koncertan atsilankė apie 220 ypatų ir pelno liko Petrauskui 240 dol. su centais.

Vakarienė.

Lapkričio 25 d. toj pačioj vietoj Lietuvių Prekybos Butas parengė M. Petrausko pagerbimui vakarienę. Svečių dalyvavo apie 60 ypatų.

Po užkandžių vakarienės pirmininkas advokatas J. Uvickas paaiškines apie vakarienės tikslą pratarė ir apie muzikos svarbą mūsų tautiniame gyvenime. Toliaus iš eilės kalbėjo Dr. Jonikaitis, advok. Janiolionis ir M. Šimonis. Visi kalbėtojai kalbėjo maž-daug taja pačia tema ir visi gyrė Petrauską už davimą klesinės muzikos Amerikos lietuviams. Pagaliaus kalbėjo pats garbės svečias M. Petrauskas, kuris savo taktiną kalbą labai patenkino svečius.

Po visų kalbų S. Rimkus ir V. Petrašiūniene, akomponuojant M. Petrauskui, sudainavo keletą liaudies dainų. Ant užbaigos svečiai pašoko lietuviškų šokių. K. S.

LOS ANGELES LIETUVIAI SUJUDO.

LOS ANGELES, Cal. Lapkričio 22 d., 1925 m. Sandaros 72 kp. turėjo surengusi puikią

vakarienę. Svečiai negalėjo atsidžiaugti skaniai pataisytais valgiais. Mat Sandarietės visos geros šeiminkės, todėl ir valgiai buvo atsakančiai pataisyti. Prie šios vakarienės prisidėjo šios moterys E. Juozapa vičenė, N. Dumšienė, C. Šilienė, A. Kvedaitienė, G. Malinauskienė ir kitos. Baigiant vakarieniauti buvo gražus muzikališkas programos, kurį išpildė J. Malinauskaitė J. Šilalis ir kiti. Po vakarienės sekė kalakuto laimėjimas, kur ponia Dumšienė paaukavo Sandaros kuopai, kad išleisdu ant tiktietų ir surinkti pinigai bus pasiųsti gelbėjimo (apsigynimo) fondan. Tiktietai išėjo kaip karšti blynai. A. Kvedaitienė pralenkė visus ant tiktietų paravinėjimo. Kalakutą laimėjo A. Silk (Salgauskas).

Negaliu praleisti nepaminėjus, kad man pirmą kartą teko matyti Los Angeles tiktia publiką. Aš visuomet maniau, ka Los Angeles nesiranda inteligentų žmonių, dabar nemačiau, kad smetona randasi kiekvienam piene, tik reikia ją atskirti.

29 d. lapkr. L. L. Kliubas statė scenoje veikalą "Gyvenimo Verpete", Kadegučio 5 veiksmy dramą. Lošimas neperprasčiausiai išėjo; visi stengėsi kiek galėjo patys per save, nes nebuvo kam nurodyti, todėl mažos klaidos yra atleidžiamos, bet didesnės turi būti išvengiamos. Kaip tai šios klaidos: neiškus ištarimas žodžių, vyriškis "jos" ir moteriš "jos", ir daug panašių išsitarimų. Neatleidžiama klaida ir trečiame akte, kur Petras atsisveikina, išvažiuodamas darbinėj uniformoj, neturėdamas su savim švarko, nei kepurės, nei valizos.

Grimas irgi daug reiškia scenoj. Du daktarai buvo šviesiai geltonais plaukais, o usai ir barzda juoda! Tą juk visa publika patėmijo.

L. L. Kliubas turi but dėkingas A. Šilui, Šilieni ir J. Kibinauskui. Buvo apsiėmęs viską tvarkyti J. Aftukas, bet jis ne tam tikęs žmogus. Jei ne virš minėti asmenys, tai šis vakaras būtų neįvykęs. Sandarieti

HAMTRAMCK, MICH.

Antra Varšava.

Čionais parašau Hamtramck, Mich. bet ištikrųjų reikėjo parašyti Warsaw, Poland, nes čionais apgyventa didžiojoje lenkai; taip pat ir lietuvių daugumas sulenkėję.

Kur valdyba?

Keli mėnesiai atgal čionai susitvėrė Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopa ir jau trys mėnesiai laiko pradėjo nuo susitvėrimo, bet daugiau nieko nesigirdėt. Aš nežinau, ar ta valdyba išmirė, ar antrašius pametė, kad nieko neveikia, nes jau laikas parodyt veikimo ir šaukt susirinkimą, aptart dalykus, nes turime daug svarbių dalykų apsvartymui. Aš prašyčiau Hamtramck ALTS kuopos valdybos, kad šauktų susirinkimą. Ypatingai jau daug sykių prisiminiau apie tai, bet manęs neklauso. Tat dabar sumaniau per "Sandarą" paraginti.

M. L. Masonis.

LOWELL, MASS.

Senai laukti Dzimdzi Drimdzi artistai aplankė ir Lowelli. Publikos buvo neperdaug. Priežastis — tokis vakaras (?) ir prasta svetainė — bažnytiniam klepe.

xxxx

D. L. Vytauto Kliubas veikia; jau paėmė kambarius, galės pasiskaityti visokių laikraščių, bolem pažaisiti ir lavintis, by tik norės.

Lapkričio 28 d. Kliubas turėjo maskaradų balių. Buvo skiriamos dovanos. Pirmą dovaną laimėjo p-lė M. Žičiutė, 2-ą — A. Bomilūtė, 3-čią Kačinskaitė. Publikos buvo daug. Nekurie net turėjo grįžti namo. Pelno liko 70 dolerių su viršum del Vytauto Kiubo.

Daugiausia darbuojasi A. Gaidys, bet nekurie klubo nariai per "Darbininką" šmeižia jį. Tai peiktinas dalykas. Mat, nepatinka, kad stropiai prižiūri finansus.

Keli metai atgal čia gyvavo Lietuvių Piliėčių Kliubas, turėjo kambarius ir \$1,100 (?) turto, bet aciū valdybai, viskas prašmugeliuota. Gal ir dabar kai kam norėtus panašiai pasielgti, bet visi žino, kol Gaidys bus, tai sunku ką nors panašaus iškirsti. Už tai jį šmeižia per "Darbininką".

xxxx

Kiek laiko atgal čia lankėsi M. Biekša iš So. Bostono Sandaros reikalais. Pasitares su vietiniais veikėjais išvažiavo kitur.

xxxx

Vėl kita lietuvaite tapo išrinkta gražuole. Tai p-lė Mabel Kašėtaitė, 18 metų amžiaus iš Norts Tewksbury, kur tapo išrinkta p-lė America p-lė Fay Sonphier, kaipo gražiausia mergina Lowelly. P-lė M. Kašėtaitė yra pusėtina dainininkė. Ji dalyvavo "Sandaros" Centro piknike. Platesnis aprašymas tilpo Boston American'e.

Garbė Lowellio merginoms, kad praleikia svetamtautes!

Vietinis.

DETROIT, MICH.

Darbai sumažėjo; pragyvenimas pakilo.

Automobilių dirbtuvėse darbai jau sumažėjo. Daugumą darbininkų atleido. Bedarbių skaičius padidėjo ant 35 nuosimčių, o pragyvenimas labai brangus. Su šeimynomis sunku pragyvent, nes maistas pakilo, drabužiai taip pat ir anglis. Jau tonas anglies kainuoja \$19.00, bet ir tas sunku gaut. Žodžiu sakant, visais darbininkų gyvenimas yra sunkus, nes, dar turimi primint, kad čionais darbininkai neorganizuoti ir neturi jokios unijos, tai darbdaviai kap nori, taip su darbininkais elgiasi. Butų labai gerai, kad žmonės pradėtų organizuotis į unijas, tai būtų lengviau.

Veikėjų klaida.

Tautiškas judėjimas apmiręs, tartum čia nesiranda jokių draugijų. Pavyzdžiui, 21 dieną lapkr. atsilankė gerb. M. Petrauskas su koncertu. Jam jokia draugija nerengė, bet pavienės ypatos. Tas komunistams atrode, kad meš esame mažumoj. Lie mūsų seni veikėjai padarė klaidą, kad patys sauvaiai šį koncertą rengė. Butų gudriau padarę, jei kolia nors draugija būtų parengus gerb. Petrauskui koncertą, tai žmonėms būtų buvę geriaus. Duokim sau, butų tas darbas buvęs atiduotas Sandaros kuopai, arba Tėvynės Myletojų kuopi, arba iš klubų nors vienam.

Pavargo.

29-tos kuopos valdyba jau visai "pavargo", kad jokio veikimo neparodo. Gal jau nei susirinkimų nelaiko, nes organe nesimatoma pranešimų, taipgi jokių parengimų neruošia.

Broliai Sandariečiai, neužmigkim ir nemiegokim sau rariai rankas susidėję, bet kelkim klausimą apie save ateiti. Juk matom, kad juodas klerikalizmas pradeda užviešpatauti mūsų brangioj tėvynėj.

Dirbkime ir nepraleiskime nei venos savaitės neparasę nors kelis žodžius į "Sandarą", nes čionai randasi medžiagos užtektinai.

M. L. Masonis.

PITTSBURGH, S. S. PA.

Kazimierinėj parapijoj. Atsibuvo didelis "teatras" — per tris dienas žmonės ėjo ant atlaidų (lapkr. 27, 28 ir 29 dd.). Kada atejo paskutinį vakarą, tai visi girdėjo, kaip kunigas išaiškino mišias ir savo pareigas. Sakė, mišios tai yra tik teatras, lošimas. Taipgi sakė, kad katras tingi darba dirbti, tai sau lengvesnės duonos ieško. Esą, kad nereikėtų eiti į fabriką, tai eina į kunigus.

Dabar galima kiekvienam suprasti, kiek tie kunigai žmonėm reikalingi, nes jie patys save išduoda. Žinoma, kun. Cepenonis save vė augštino, o Petruševičių žemino. Sakė, tik jo malda yra gerai ir turinti vertę, nes jų valdžia yra Ry-

mas. Reikia pastebėti, kad sulygšios valdžios taisyklių galima žmogų užmušti ir žmogžudį išteisinti. Mes Ptttsburghe matėme judoškiškų darbus keli metai atgal. Tada jie nesakė, "mes esame Rymo valdžia", bet šaukė: "katalikai, duokime žmonėms progą išrinkti gerą, teisingą komitetą; tegul nestumdō senus parapijonus, kurie tokią didelę, gražią bažnyčią pastatė." Tačiau, kumet žmonės emė tiesos ieškoti, ir savo galvose mąstyti, kaip pašalinti neteisingumus. tada Dievo tarnas stoji į karą ir pradėjo kariauti su parapijonais. Buvo suteikiama policijai žinios ir visai persekiojami pažangesni parapijonys. Vieną nedėdienį apdaužė apie 20 žmonių ir da į belangę patupdė!

Lapkr. 29 d. kun. Cepenonis iš sakyklos sakėsi tokiąs galybes kunigai gauna nuo vyskupo ir savo Rymo valdžios.

Tautiška bažnyčia gerai gyvuoja.

Paskutinį "teatro" vakarą bažnyčia buvo pilna, nebuvo vietos atsisėsti, o gana didelė bažnyčia. Mat, visi manė, kad kun. Garmuš sakyti pamokslą, bet žmoneliai apsigavo. Kun. Karėnas pabijojo, kadangi perreitas metais Garmuš dikčiai parapijonų jiems sumažino per savo didelį rėkimą ir keikimą tautiškos bažnyčios, kuri labai gražiai gyvuoja be Rymo valdšos ir be airių vyskupo

Vyskupas kerpa mergas

Cepenonis aiškino, kad Petrusėvičius yra barbarys. Na gmes visi matėme, kaip airių vyskupas kirpo merginoms plaukus klošturiuje per mišias, o paskui palą ant jų užmetė ir galvą skuto, šventindamas mišias.

Patys save ant juoko laiko su savo pasakom. Patys barbariai, o kitus tokiais vadina.

Kraują praliejęs

RACINE, WIS.

Iš lietuvių veikimo.

Subendrintomis spēkomis Kenosha Dailės Ratelis, Racino ALT. Sandaros 35 kuopos, Jauņu Lietuvių Choro ir L. D. Kliubo įvyko parengimas su dideliu gražiu programu lapkričio 29., 3 val. po pietų, Turner salėj. Programas užbaigtas 6 v. vakare. Publikos prisirinko pilna svetainė. Pelno liks iš to parengimo nemažai.

xxxx

Lapkričio 26 d. Union Hall L. D. Kliubas buvo suruošęs dėkavonės dienoj šokių ir vakarienę. Svečių prisirinko nemažai ir visi linksminos kogeriausiai. Ačiū Grimaliams, kurie šį sykį tarnavo kaip muzikantai, veltui.

xxxx

Lapkričio 22 d. ALTS. 35 kps. įvyko susirinkimas. L. D. Kliube, 3 val. po pietų. Išklau-syta valdybos pranešimai ir raportai. Visas valdybos veikimas užgirtas. Nutarta užsisakyti 50 Sandaros kalendorių. Nutarta sudaryti del viešų parengimų ir suvienodinimo veikimo sąryšį iš šių kuopų: ALTS. 35 kps., TMD. 121 kuopos, Jauņu Letuvių choro, Vaikų Mokyklėlės ir SLA. 100 kp. Nutarta tuojaus po Kalėdų ruošti parengimą naudai vaikų mokyklėlės tam tikrą pritaikintą vakarėlį.

Nutarta apimti parkus del sekančių metų vasaros piknikams laikyti. Vaikams kučių ar kalėdų vakare ruošti eglaitę, teikti jiems dovailes. M. V. Jūnas paaukavo Kalėdų eglaitę. Narių mažai susiję. Matimai mūsų draugai serga tinginio liga, kad į mitingus nesilanko.

Lapkričio 22 d. Parapijos sklebė buvo užbaigtas bazaro, baigėsi tuo, kaip paprastai: vienai pusei džaugsmu, kitai ašaromis. Ubagavo per kelis mėnesius, na ir priubagavo netoli dvejų tukstančių dolerių. Mat vis atsiranda dar tokių nesubrendusių, kurie remia ir taip gana turtingą Romos trustą.

Romos papa aukso šulinius laiko, o mūsų tautos žmonės ir to nemato, vis duoda, atitraukdami nuo savęs.

xxxx

Gruodžio 2 d. L. D. Kliubo įvyko susirinkimas. Išrinkta valdyba 1926 m. ir į veikimo programą nutarta įdėti, kad laivinimosi vakarais būtų augu-

siems duodamos pamokos lietuvių kalbos ir rašybos. Prisirasė trys nauji nariai. Kliubas atgijęs imasi sparčiai veikti ir klubiėciamų sekasi. Komunistai sandarečius savo ruošiamomis prakalbomis šmikšt pašmikšt kolioja kaip imandyami. Sandariečiai atmokės jiems geru plumpst.

M. Kasparaitis

PITTSBURGH, S. S. PA.

Persergėjimas.

Katarina Benotaitienė, 48 S. 20 st., paduoda sekantį atsitikimą savo namuose.

Sako: mes išgyvenome 3 metus viename name ir nežinojome, kad mokame už gesą bei šilumą, kuria naudojosi kit žmonės.

Padėkavonės dienoje me norėjome kalakutą kepti, be pečius nelabai gerai degė, t. ėjome miterį užsukti. Tuo tarpu ir to mūsų neprieteliaus gesas užgeso. Jis atbėg ir sako mes ugnies neturime. Taip mes atradom, kad jie mūsų gesą deginą per tris metus.

Tai broliai lietuviai, apsižiūrėkite, ypatingai tie, kurie gaudat dideles geso bilas, —gal ir jūs mokate už kokį lenką ar žydą.

Koresp.

PATERSON, N. J.

Prakalbos.

Sandaros vietinė kuopa surengė prakalbas 3 d. gruodžio

Kalbėjo A. A. Tulys. Jo kalba buvo puiki ir turininga, nes kalbėtojas pasakė tikrą teisybę, kad jįsai nežadąs jokių padalinimų nei Rojaus ant šios žemės paviršiaus. Tas viskas turi but atsiektą paties kožno žmogaus tik per darbą paties asmens.

Kalbėjo trijose temose. Pirmą ir antra tema apie Amerikos lietuvių partijas ir apie kun. Garmaus bylą su Sandara.

Nurodė, katros partijos yra prisirengusios skraistėmis juodojo arba raudonojo internacionalizmo, daug žada darbininkams, o pastarieji paskui pasijunta labai apvilti.

Trečioj temoj kalbėjo apie Lietuvos padėtį ir jos dabartinę juodąją iš Romos atsiustąją valdžią.

Buvo ir kausimų, į kuriuos ramiai ir teisingai atsakinėjo. Klausimai buvo paduoti iš raudonojų pusė. Taipgi buvo renkamos ir aukos pritraukoj vedimui bylos su Garmum.

Publikos buvo nedaug; pasitaikė labai prastas oras, tai iš toliau publika negalėjo atsilinkyti.

Po \$1.00 aukavo: A. Varaškevičius, L. Repneris, B. Toco-nis, V. Adamavičius, J. Dutkus, J. Treinis, J. Keršulis, L. Toco-nis. Smulkiais — \$3.58. Viso labo \$11.58.

Vardan 38 kuopos visiems aukautojams tariu ačiū.

Reporteris.

Ar buvo Lietuvoje inkvizicija?

Inkvizicija, arba nepakantos bei netolerancijos įstatas, viduramžiuose turėjo surakines europiečių protą drutais rėtežiais ir per 5-6 šimtų metų laikė belaisvėj. Inkvizicija su savo nepakanta ir netolerancija vakarų Europoj paliko tamsybės amžius.

Netolerancijos įstatas, arba inkvizicija buvo kilus iš rymiečių (katalikų) bažnyčios politiškos bei civiliškos ir tikybiškos galybės 11tame šimtmetyje, papos Innocento 3-sčio laikuose ir veikė iki pat protestonizmo, modernizmo laikų, lig 17to šimtmečio. Inkvizicija vakarų Europos istorijoje paliko neapykantos arba netolerancijos amžius. Užtaigi inkvizicijos amžiai vak. Europos istorijoj yra pažymėti kaip tamsybės ir netolerancijos amžiai.

Ar buvo Lietuvoje inkvizicija? Atsakome, nebuvo. Apie tai tvirtai liudija Lietuvos istorinės kronikos. Imam tik vieną faktą iš Lietuvos jurestependencijos link netolerancijos bei inkvizicijos. 1688 m. kovo mėnesyje pribuvo į Vilnių Jonas 3-čia (Sobieski), Lenkijos Lietuvos karalius. Sakoma, karalių patiko Lietuvos apeigų ministeris vyskupas Brzostowski, kuris apsisukelbęs bedievui, viešai skleidė bedievybę Vilniuje. Sulyg vysk. Brzostowski reiklavimo ir karaliaus įsakymo, Lietuvos kancleris (teisingumo ministeris, arba prokuroras) Sapiega suėmė Joną Liščinskį. Karalius, vysk. Brzostowski, jezuitai ir visa kunigija reikalavo, kad Jonas Liščinskis būtų nubaustas delei herezijos (laisvamanybės, bedievybės, materializmo) Lietuvoje taip panašiai, kaip inkvizicija bausdavo bedievius Lenkijoje, Francijoj, Italijoj ir Ispanijoj. Tai yra sudegintų ant laužo, arba taip panašiai kitaip mirties bausme priteistų.

Lietuvos kancleris Sapiega kuomet peržiūrėjo Jono Liščinskio prasikaltimą link bedievybės, greitai atsisakė areštuoti, arba teisti Joną Liščinskį. Mat nesurado Lietuvos Statute (įstatuose) jokio nepakantos įstato, kokis bausių už hereziją, arba bedievybę. Kuomet Lietuvos kancleris atsisakė teisti bedievi, tuomet vyskupas Brzos-

towski Liščinskį uždarė savo vyskupiniame kalėjime ir paskui issiuntė Varšavon. Ten jį priteisė mirties bausme. Sulyg lenkiškų įstatų Jonas Liščinskis liko nukirstas, jo lavonas sudegintas, pelenai iššauti iš kanuolės. Taigi tuomet kas buvo galima daryti su bedieviais Lenkijoje, o Lietuvoje tuo laiku tas buvo nedaleidžiama. Mat Liublino Unijos aktas, Lietuvos armija, biudžetas ir teismas buvo palikęs nepaliečiamybeje nuo lenkų.

Kas buvo Jonas Liščinskis? Iš prigimimo buvo tikras lietuvis, paėjo iš bajorų šeimynos. Kalbėjo lietuviškai, lenkiškai ir lotyniškai. Liščinskis pažino gerai pagonų graikų ir romėnų filosofiją. Sulyg profesijos Liščinskis buvo vienuolis. Mat inkvizicijos laikuose tik už vienuolyno sienų, po priedanga jezuitizmo ar vienuolizmo buvo galima studijuoti pagonų mokslas ir filosofija.

Reikia pripažinti tuliems vienuoliams didvyrybę, kad jie iš vienuolyno sienų iškėlė materializmą visuomenėj. Didvyriška garbė priklauso šiems vienuoliams: Rogeriui ir Francis-kui Bakanams (anglams), Brunui ir Galilėjui (italams) ir Jonui Liščinskui, lietuviui. Šitie materialistai-modernistai bendrai su Deskoru (franzu) ir Leibnitu (vokiečiu) sutirpino dogmatizmą (skolastiką, arba katalikiškų mokslininkų mokslą) ir pradėdė modernizmo laikus.

Dabar jau yra, aišku, kad ir lietuvių prisidėjo prie pakėlimo modernizmo materializmo. Liščinskis buvo parašęs kelius rašinius apie materializmą. Rašė lotyniškai. Jo rašai buvo sudeginti kartu su juo. Link inkvizicijos, yra labai aišku iš Liščinskio bylos, kad tokio nepakantos įstat. nebuvo Lietuvoje. Apie tai žinojo gerai ir Dr. Vincas Kudirka, Lietuvos himno autorius. Ir delto Dr. Kudirka lietuvių tautinėj giesmėj pareiškė: "Lietuva, tėvynė mūsų, tu didvyrių žemė". Tikra teisybė. Visa vakarų Europa praktikavo netolerancijos, arba inkvizicijos įstatą, o Lietuva neturėjo nieko tokio panašaus link netolerancijos, nebuvo Lietuvoje inkvizicijos laikuose.

Mikas Stakėnas. S. Boston, Mass.

Vietos žinios.

VISI LAUKIA MIKO PETRAUSKO.

Jau tik kelios dienos teliko iki pas mus pribus ilgą laiką mūsų tarpe gyvenęs ir visų mylimas kompozitorius Mikas Petrauskas. Laukia jo visi, kas tik myli ir brangina daile.

Gerb. Petrusko koncertas bus nedėlioje, gruodžio 27 d. Koncerto tikėtai jau atspausdinti ir sparciai parsiduoda. Kadangi jo koncertas bus tik Bostone, tai daugelis dalyvaus ir iš apilinkų miestukų. Daugelis tikėtus perka iš anksto sakdami, kad, girdi, tikietų gali pritrūkti. Tad kurie norite būti tikri su vieta salėje, tai patartina tikėtus nusipirkti. Juos galima gauti "Sandaros" ofse ir pas Gabijos narius.

IS ALTS. 7 KUOPOS SUSIRINKIMO

Sekmadienį, gruodžio 13 d., 7 kuopa turėjo susirinkimą, kuriame buvo apkalbėta svarbus reikalai, išklaudyta Centro raportas, atskaitos ir protekoliai.

Išrinkta nauja valdyba sekančioms metams: prez. A. Juodgudis, pag. V. Barevičius, sekretor. A. Rasimas ir F. Janulevičius, kasierius J. Palaima. Linkėtina naujai valdybai gero pasisekimo ir daug noro ir energijos dirbti labai Sandaros ir Lietuvių. Apkalbėta gerb. M. Petrausko koncertas. Nutarta visiems nariams remti koncertą ir stengtis, kad visi lietuviai išgirstų dar sykį dainuojant p. Petrauską.

Koresp.

SLA. 43 KP. VAKARIENE.

Pereito nedėldienio vakarą, gruodžio 13 d. vietinė SLA. 43 kp. surengė draugišką vakarinę, į kurią susirinko apie 150 svečių bei kuopos draugų.

Vakarienės rengėjai matyt gan trisuo įdėjo rengime, nes buvo surengta puiki, kur buvo tikri lietuviški valgiai, dešros su kopustais.

Pavaišinus svečus, buvo ir programos susidedantis iš prakalbėlių. Kalbėjo Sandaros Vice-Pirm. St. Mockus; Sandaros Centro Sekretorius K. J. Paulauskas; Dr. J. L. Pašakarnis; Močkapetris, J. Lekys, Hardware krautuvininkas Alekna; ir pagaliao vakarą vedėjas J. L. Kasmauskas. Visi dėkavojo rengėjams už puikų pavaišimą ir linkėjo So. Bostono lietuviams visiems tapti SLA. nariais.

Taipgi buvo ir muzikalis programos, kurį išpildė p. Kalinausko jaunų vaikų orkestras, kuri visą laiką grajino. Reikia pastebėti, kad Kalinausko pastangomis daugelis lietuvių vaikų gan sekmingai praktikuoja muzikoje ir iš jų ateityje galima laukti gerų smukininkų.

Apie 10 val. orkestrai pritariant buvo sugiedotas Lietuvos Himnas ir visi privalę dešrų ir kopustų taipgi ir šaltakosės su keikais išsiskirstė kas sau namo.

Linkėtina SLA. kuopai ir ateityje pasirodyti viešame veikime ir surengti panašius ar kitokių draugiškų suėjimų.

Dešrų privalgės

AUTOMOBILISTŲ NELAIME

Pereitą savaitę Bostono apilinkėje automobiliai užmušė 15 žmonių. 390 automobilių prazudė laisnes.

RADO 5 NEGYVUS.

Pereitą nedėldienį Bostone gyvenamuose kambariuose rado negyvus penkis vyrus. Jų tarpe vienas yra John J. Den-

nehy, gyvenantis 470 E. 4th st. So. Bostone.

TAI BENT VYRAS!

Šią savaitę vieną vakarą atėjo į "Sandaros" Adm. žmogus ir sako administratoriui:

— Ar pažįsti mane?

— Iš matymo tai atrodai, kad esi matytas So. Bostone, turbūt vietinis esate — atsakė adm.

— Taip, esu vietinis, bet ar žinai kokių pažiūrų esu?

— Ką galima žinoti, — buvo atsakymas.

— Aš esu katalikas ir parapijonas, — sako žmogus. Aš pereitą nedėldienį buvau bažnyčioje ir mūsų kunigas baisesiai garsino "Sandarą" sakydamas pamokslą. Tad šia, brolau, du ir pusė ir siuntinėk per metus laiko. Aš manau, kad "Sandara" yra geras laikraštis, jei apie ją net advento laiku bažnyčioje kalba. Mat aš jau esu ne beibė ir žinau, kad kas kunigui nepatinka, tai visuomenaei nudinga. Daug mano pažįstamų yra geri katalikai ir skaito "Sandarą" o jie nei kiek neprastesni už tuos, kurie tik bažnyčios sklepą žino, dar jie geresni.

Žmogus užsimokėjo, bet prašė vardo negarsinti.

DZIMDIAMS PAVYKO.

Praeitą trečiadienį, gruodžio 9 d. Lietuvių svetainėje Dzimdziai turėjo savo vakarą. Vakarą visais žvilgsniais pavyko labai gerai. Prisirinko gražios publikos apie 300.

Pati programa sudaryta labai sumaniai, taip sakant — dzimdžiškai. Kaip jie skelbė, taip ir buvo — juokų ligi ausų. Pirmiausia ejo komedija "Pasiutusi uošvė". Iš vietinių neblogai vaidino p. lė M. Sakalauskaitė. Po komedijos Dineika su Dikiniu sakė labai juokingą dialogą.

Publikai Dzimdziai labai patiko.

Beje dainavo dar solo p. lė M. Grybaitė. Reporteris

PROTESTUOJA.

So. Bostone, palei D Cypher Sts., nori pastatyti aliejiaus, tanką, kurioje tilptų 3,000,000 galionų gasolino bei aliejiaus. Kadangi tokios tankos pastatymas yra pavojingas apilinkės gyventojams, nes jai eksplodavus visa apilinkė nukentėtų, tad So. Bostono gyventojai kelia aštrius protestus prieš tai.

NORI RUKYTI.

Bostono kolegijos ir Universiteto mokinės merginos, rengiasi leisti referendumą nubalsavimui, kad merginos, kurios rukys, būtų joms tam tikri mkslainėse rukomi kambariai.

MEILĖS TRAGEDIJA.

Howard W. Marean, 24 Somerset St., kada sugrįžo iš darbo ir nerado jo laukto laiško nuo mylimos merginos, tai nuėjo į savo kambarį ir su 32 kalibro revolveriu persišovė.

STATYS DIDELĮ NAMĄ

Pastaru laiku Bostonas susilaukia didelių bilingų. Dabar plenuojama ant Park sq. statyti naują namą net už \$15,000,000.

Kur tik klausaisi, tai visi kalba ir visi laukia atvažiuojant komp. M. Petrauską. Jau kai kurie pradeda klausinėti, kur tikėtus galima gauti nusipirkti iš anksto, nes visi nesutūpsime į salę.

koncertui, nes girdi reikia nu-

Kompozitoriaus ir Dainininko Miko Petrausko

KONCERTAS!

Nedėlioje, Gruodžio-Dec. 27, 1925

Pradžia 8-tą valandą vakare

Municipal Svetainėje

Broadway tarp "G" ir "H" Streets, So. Boston, Mass.

Tai bus nepaprastai didelis ir turiningas Koncertas, kuriame bus dainuojama naujausios Liaudies ir Operų dainos, So. Bostono lietuviams dar negirdėtos.

Apart paties Kompozitoriaus Miko Petrausko, šiame Koncerte dalyvaus ir kiti žymūs dainininkai ir pianistai. So. Bostono lietuviams bus proga išgirsti daug ko naujo.

Kompozitorius Petrauskas atvažiuoja mus palinksminti naujausiomis dainomis. Kurie tik mylite daile ir lietuvių dainas, visi, kas gyvas, rengkitės ir dalyvaukite šiame Koncerte. Tikėtus galite gauti "Sandaros" ir "Keleivio" ofisuose, ir pas Gabijiečius. Tikietų kainos: 75c. ir \$1.00. Vaikams 25c.

VISUS KVILČIA GABIJA.

Broadway Teatre

Broadway, So. Boston.

VISI VĖLIAUSI, GRAŽIAUSI VADINIMAI

KASDIEN.

PERMAINA PROGRAMO 3 KARTUS Į SAVAITĖ

Geriausis vodevilio aktai pėnyčiomis ir nedėliomis. Kiekvieną panedėlį progų vakaras. Bile kas gali dalyvauti programe. Pėnyčioje populiarį JAX AD. groserai dalinamį dykai.

DAUG JUOKŲ, VISOKIO PASILINKSMINIMO.

Du vaidinimai kasdien: 3 ir 7 valandą po pietų.

Tikietų kaina: po piet 10c. Vakare 15-20-25c.

SO. BOSTONO IR APIELINKĖS

LIETUVIAI

Jei jums reikalingi kokie gyvenimui rakandai, tai visuomet kviečiame užėiti į mūsų krautuvę, kurioje galėsite rasti didžiausiam pasirinkime visokių gyvenimui reikalingų rakandų, kaip tai: Parlor Setų, Valgomems Kambariams Setų, Lovų, Karpetų, Klijonkų, ir kitokių visokių reikmenų, kas tik reikalinga.

Pas mus bile ką pirkdami visuomet busite patenkinti, nes gausite gerą tavorą, ir taipgi gerą patarnavimą.

Mūsų krautuvė randasi visiems parankioje vietoje, kampas F St. ir Broadway, reikale kviečiame užėiti ir persitikrinti.

P. F. Carey Co.

416 Broadway, South Boston, Mass.
380 Washington St., Brighton, Mass.

KALĖDŲ DOVANAS
PIRKITE PAS SAVUS
LIETUVIUS BIZNIERIUS

PARSIDUODA PEČIUS

Parsiduoda geras virtuvės pečius. Kuriam yra reikalingas, gali gauti gerą pečių ir pigia kaina. Kreipkitės pas:
A. P. Wilkins,
725 E. 7th St. So. Boston, Mass.

Real Estate

V. P. Yankus

SANDAROS REAL ESTATE
VEDEJAS

COLUMBIA RD. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, elektra, šilumos atdaras plumingas, kieta medžio grindys, yra vieta del garadžių, graži vieta del gyvenimo turi buti greitai parduotas, prekė 15,800 apie 4,500 įnešimo.

6 šeimynų naujas namas po 5 kambarius, vėliausios mados įtaisymais, gražioji vietoj, prie parko; randų gauna į metus \$3,456. Prekė 27,500.

3 šeimynų naujas namas, po 5 kambarius; gražioji vietoj Dorchester, su vėliausios mados įtaisymais, randų moka po \$55 į mėnesį. Galima pirkti už apie \$15,500. Su mažu įnešimu. Atsišaukite šiandie, nes rytoj gali but pervėlu.

CITY POINT, 3 šeimynų namas po 4 ir 5 kambarius, arti prie vandenio, su dideliu "yardu", randų gauna į metus \$898, prekė 8,200, su mažu įnešimu. Turi but greitai parduotas.

Turim namų visuose miestuose. Jei manai pirkti namą bile kokiame mieste, užėikite pas mus į ofisą, mes tamstoms parodysime daug namų iš kurių galėsite pasirinkti sau patinkamą.

SANDARA REAL ESTATE
327 E Street South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

Parsiduoda.

Parsiduoda keikų, donacų, ir pajų, kepykla, retail biznis, gerai išdirbtas, gerą lietuvių ir lenkų apgyventojų vietoj, renda pigi ir pigiai parsiduoda. Galima pirkti ir nebekeičiant, aš išmokinsiu. Pardavimo priežastis bus paaiškinta žodžiu. Rašyk ar klausk.

JONAS GEGŽNAS
50 Perry Ave. Worcester, Mass.

Flood Sq. Hardware Co.

Lietuvio geležinių daiktų krautuvė. Čia užlaikome visokius geležinius reikmenis, kas tik reikalinga prie namų. Taisome visokius įrankius, kaip tai: zankus, raktus, piuklus, žirkles ir kitus daiktus, kas tik žmonėms reikalinga.

636 EAST BROADWAY
Artj I St., So. Boston, Mass.
J. Greiviškis ir A. Alekna, savininkai,
Tel. S. Boston 2700 M.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS.

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pajj kreiptis.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:

820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

B. & D. Wallpaper Co.

1925 metų modelis turi but parduotas padaryt vietos del 1926 metų pripildymo. Geras sienines popieras del gyvenimo kambarių valgomų kambarių ir salių 40c. už ritinį, dabar 18c. Pigesnes sienines popieras del miegamojo kambario 20c. už ritinį, dabar 10c. Kraštai pririnkti. Pirkit dabar kol dar yra.

B & D WALLPAPER CO.
2150 WASHINGTON STREET, ROXBURY, MASS.
Kelios minutos nuo Dudley Terminal Station).

NAUJA LIETUVIŠKA
DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ.

Kurioje galima gauti visokių drabužių vyrams, moterims, merginoms ir vaikams, taipgi ir visokių audeklų. Nepamirškite, jog Kalėdos netoli. Jeigu pirksite kam kokią dovaną, atėikite pas mus, nes mes turime visokių ir del visų net importuotų iš Vokietijos daiktų. Nepamirškite seną pažystamą.

CHAS. URBONĄ

661 E. Broadway,
South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 3827 — J.
BROADWAY CLEANSING
& DYEING CO.

Augštos rūšies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paaimamas iš namų ir grąžinamas į namus.

507 BROADWAY
So. Boston, Mass.

Kitas štoras:

493 Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 1831 — R.

Naujoj Vietoj.

Geriausias So. Bostono Kostumeriškas
KRIAUCIUS,

Sandaraietis, persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prošinam kaip vyrų, taip ir moterų. Musų antrašas tokis:

A. SIMOKAITIS,

344 Broadway, So. Boston, Mass.

Bronis Kontrim

CONSTABLE, REAL ESTATE,
ir Visokių Apraudimų (Insurance)
Agentas

361 WEST BROADWAY

Tel. So. Boston 0605

120 MARINE ROAD

Tel. So. Boston 2483-W
SOUTH BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas

GRABORIUS IR

BALSAMUOTOJAS.

Ofiso antrašas:

983 CAMBRIDGE ST.,

CAMBRIDGE, MASS.

Tel. Univ. 8831

Gyvenimo antrašas:

26 DIMICK STREET,

SOMERVILLE, MASS.

Tel. Prospect 0415—M

K. ŠIDLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.

373 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Lietuviška Orchestra

Grajina visokius naujausius ir linksmausius lietuviškus ir amerikoniškus šokus. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikale kreipkitės:

ALPHONSE ZVINGILAS

267 Broadway

So. Boston, Mass.